

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej... K 30—
za en mesec... " 2-50
za Nemčijo celoletno... " 34—
za ostalo inozemstvo... " 40—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... K 28—
za en mesec... " 2-30
V opravi prejemni mesecne... " 2—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto... K 7—
za Nemčijo celoletno... " 9—
za ostalo inozemstvo... " 12—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat... po 30 v
za dva- in večkrat... " 25..
pri večjih naročitih primoren popust po dogovoru.

== Poslano: ==
Enostolpna petstvarica po 60 v
lahja vsak dan izvenredni nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
odna letna priloga vzni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prenovljena S. L. S. in naše žensivo.

Sedanja vojna je naprtila ženstvu tako velika in huda bremena dela, trpljenja in žrtve, da je težko reči, kdo težje nosi, ženske ali moški. Res je, da prenašajo vojaki na bojiščih nepopisno gorje, da prelivajo kri v potokih. Toda tudi ženske stiska v teh časih stotero gorje, poleg svojega gorja pa nosijo v duhu tudi vse trpljenje svojih dragih na bojiščih. In namesto krvi prelivajo solze, ki so mnogokrat grenkeje in bolešnejše nego telesne rane — posebno tiste, ki vsled prevelike boli ostanejo neizjokane.

Pravo mučeništvo prestajajo naše delavske, obrtniške, uradniške žene po mestih in vrtovih, ko nabavljajo najpotrebnejša živila in druge nujne življenjske potrebščine. Po cele ure in dneve morajo stati v mrazu ali vročini, v dežju in snegu, da dobe malenkost, trohico najnujnejšega. Kmetstvo ženstvo pa se zopet muči za žive in mrtve, da ohrani gospodarstvo vsaj za silo v redu. Nad vsemi pa visi strašni meč negotovosti, strahu za drage na bojiščih ali pa jim polni srca črna žalost za padlimi, za umrlimi. Ni čuda, da so se naše žene v teh strašnih treh letih postarale za desetletja, da so si premnoge nakopale smrtno kal, da so premnoge šle v prezgodnji grob.

A ne samo v družini, marveč tudi v širšem javnem življenju morajo ženske meriti svoje moči. V trgovini, v obrti, v tovarnah, na železnicah, na pošti in v šoli morajo v velikem obsegu nadomestiti moške. Razen tega imajo premnogo prilike in dolžnosti, da vrše njim v prvi vrsti lastne naloge: da lečijo rane, strežejo bolnikom, skrbijo za sirote in druge nesrečnike. Vse te velike in mnogokrat docela nove naloge in dolžnosti opravljajo ženske tako vestno in povoljno, da se jim moramo čuditi.

Toda če bi ženstvo v sedanjih vojni prav nič drugega ne bilo storilo, nego da nam je ohranilo družino, ta temelj vsega socialnega reda, in da nam je obdržalo kmetijsko gospodarstvo, iz katerega prejemamo vsi, bi si bilo zaslužilo večno hvaležnost človeštva, zaslužilo polnopravnost tudi v javnem življenju.

To polnopravnost pa ženstvo tudi zahteva, ker ga je ravno sedanja vojna potrdila, kako nujno potrebujejo tudi države, narodi v svoji hiši — matere-gospodinjice. Duša družine je mati, ona ji še-le daje pravo življenje, pravega duha. A kar je družina v malem, to je občina, to je država v velikem. Zato ni čudno, da vidi-

mo v teh ustanovah toliko nerodnega, neurejenega, ker v njih nima najvažnejši činitelj urejenega družabnega življenja: ženska, nobenega vpliva. Danes spoznavajo vsi kulturni narodi, da greše proti samim sebi, ako ženstvo še nadalje izključujejo iz javnega življenja. Tako smo doživeli v zadnjih dneh, da je Anglija, ki se je prej tako trdovratno upirala, dala sedaj ženskam volilno pravico za vrhovni zakonodajni zbor. V Rusiji so ženske v političnem oziru popolnoma enakopravne z moškimi, v skandinavskih državah in v Ameriki tudi blizu tako.

Če pa veliki, svobodni narodi ne morejo in nočejo pogrešati sodelovanja ženstva na političnem poprišču, koliko manj morejo to majhni narodi, koliko manj more to naš mali, danes še enako zatirani slovenski narod! V teh težkih, odločilnih časih moramo Slovenci zbrati vse svoje sile, da se obranimo smrtnega udarca, ki ga namerjajo proti nam zle sile tujstva, združenega z izdajalci med nami samimi. V teh dneh moramo tudi ženske na politično plan! Svoje posebne ženske cilje bomo zaenkrat zapostavile, svetli narodni stvar. Narodu gre za biti ali nebiti, zato velja geslo: vse za narod! Ko si bomo enkrat zagotovili lasten krov nad glavo, potem si bomo uredili hišo in si razdelili mesta v njej. Dotlej pa kakor rečeno: vse za narod.

A za boj treba organizacije. Ali naj si ženske ustanovimo lastno politično društvo? Nikakor ne! Naš cilj je za vse Slovence, Hrvate in Srbe samo eden: naša narodna združitev. Ne cepimo torej moči ter pristopimo k našim dosedanjim političnim društvom, kjer nas bodo radi sprejeli. Zlasti me katoliško misleče Slovenke imamo najlepšo priliko, da se pod slavnim bojnim praporom podamo v politično borbo: Naša S. L. S. je vrgla iz sebe izdajalce, pod vodstvom našega jugoslovanskega vladike dr. Antona Bonaventura Jegliča je prerajena, očiščena in poživljena stopila na čelo vsemu Jugoslovanstvu, da ga v najkritičnejšem trenutku povede v boj za sveto, nesmrtno narodne pravice. Program te stranke je vera, narodnost, demokracija, program, vzel iz našega srca. Vera in narodnost, ti največji svetlini vsakega naroda, sta izročeni prav posebno nam ženam v varstvo. Ako opominjaš slovenskega fanta ali pa zrelega moža: pazi, da ne izgubiš vere, tedaj ti odgovorita: Tistega, kar me je mati učila, ne bom nikoli izdal, nikoli pozabil! In narodni jezik se imenuje materni jezik. Kako bi torej ti dve točki programa S. L. S. ne navdušili srca vsake Slovenke! A enako tudi tretja točka: demokracija misel. Ta misel danes giblje celi svet, v njej je obsežena socialna pravičnost in samoodloč-

ba narodov, v njej korenini tudi misel ženske enakopravnosti.

Kaj si hočemo torej Slovenke želeli lepšega, nego stopiti pod prapor S. L. S. in se tu ramo ob rami z našimi najboljšimi možmi boriti za njen vzvišeni, idealni program na podlagi majniške jugoslovanske deklaracije. Prenovljena S. L. S. ne le ne odbija ženstva iz svojih vrst, marveč nas poziva na svoj mogočni krov. Naj se nobena izmed nas ne pomišlja niti za trenutek, postati članica S. L. S. A ob vstopu prisežemo: Za vero, narodnost in demokracijo hočemo živeti in če treba tudi junaško umreti!

Ivanka Klemenčič.

Ruski seljak.

Balkanski dopisnik velikega angleškega dnevnika "The Times", izhajajočega v Londonu, je letošnje jeseni prepotoval večji del južne Rusije in objavlja sedaj svoja opazovanja o ruskem kmetu, njegovem sedanjem življenju in mišljenju ter o njegovih nazorih glede revolucije in političnih vprašanj sploh. Njegova naslednja izvajanja so tudi za nas zanimiva, saj pričajo, v kaki luči gleda Anglež razmere pri svojem ruskem zavezniku.

Usoda Rusije je odvisna od kmeta, ki tvori 80 odstotkov vsega prebivalstva, še več pa v armadi. Kmetje bodo imeli torej v novi demokraciji ustavi največ volitev in zato tudi zadostno politično moč, da pribore svojim zahtevam respekt. Organizirano po dobrem vodstvu bo kmetstvo ljudstvo obvladalo politični položaj. Zato pa je važno poznati njegove sedanje cilje in želje ter njegov politični program. Da kmetje od sedaj niso našli zasluzenega upoštevanja, je vzrok pač ta, ker v revoluciji niso igrali v primeri s proletariatom in velikimi mesti važne vloge, toda njihova bodočnost se bliža.

Na svojem potovanju po gubernijah Poltava, Jekaterinoslav in Nikolajevsk sem imel priliko, opazovati agrarno gibanje v južni Rusiji. Sodeč po vaseh — res da sem potoval skoro izključno po rodovitnem delu dežele, po "črni zemlji", — je materijelno stanje kmetijskega ljudstva zelo povoljno. Hiše, večinoma zbrane v vase, so čedne, snažne, udobne in često obdane z vrtovi. V posebnem gospodarskem poslopu je krava, včasih tudi par volov ali konj. Vsaka obitelj obdeluje svoj delež na zemlji, ki ji ga dodeli vaška občina in vsaj v južni Rusiji zadošča to za dovolj dobro preživljanje, odštevisi vse davke in pristojbine.

Z ozirom na očividno blagostanje velike večine kmetijskega prebivalstva v teh pokrajinah se zdi naravno, da je bila revolucijska agitacija med njimi le umetno

uprizorjena, da je torej le odsev kričave demagogije po mestih. Večidel je temu tudi res tako, vendar so pri kmetu tudi globlji nagibi za revolucijo, namreč njegovo trdno in tradicionalno prepričanje, da je zasebna veleposest le prehodna naprava, ki jo je uvedel carizem, sedaj pa mora izginiti z avtokratijo vred. Velikaško plemstvo se je moralo odpovedati velikemu delu svojih posestev že l. 1861., ko so bili osvobojeni podložni njim seljaki, drugi pa zopet za revolucije l. 1905. in sedaj mislijo kmetje, da je prišel čas, da se veleposestniki popolnoma preženo, tokrat brez kompenzacij. To in pa ceneno razdelitev zaplenjene zemlje mora urediti, oziroma izvesti konstituant, o tem so prepričani, vendar kljub opominom vlade često ne morejo brzdati svoje nepotrpežljivosti ter se polasčajo samolastno posestev. Sedanji lastniki teh veleposestev dobe včasih po kompromisu odlog, ako se odpovedo zadovoljno zemlji, vendar je njihov položaj težak sprčo rastoče agresivnosti kmetov.

Kar se tiče vojnih vprašanj, nazori kmetov nikakor niso jasni. Kriva je temu pomanjkljiva izobrazba in majhno politično obzorje. Vsi težko pričakujejo miru, ki jim vrne odsotne obiteljske člane in pospeši prihod tisočletne kmečke države. Ali se naj sklene separatni mir, ali pa skupno z zavezniki Rusije po končani zmagoviti vojni, to jih malo briga. Zaman bi jim bilo praviti, da je bodočnost demokracije doma in za mejami odvisna od izida te vojne, da bi uspeh Nemčije povzročil triumf despotizma in militarizma v Evropi ter da mlada, osvobodjena Rusija ne sme pustiti na cedilu sesterskih demokracij v težki borbi, ne da bi izgubila sama svojo čast, varnost in bodočnost v zgodovini. Ruski seljak ne ve ničesar o teh stvarih ter se ne briga zanje. To pa tudi ni nič čudnega, saj ni poznal dosedaj nikakih vprašanj niti v notranji, še manj pa v zunanji politiki. Do sedaj se je ravnilo z njim kakor z otrokom in politično je še vedno otrok. Največji blagor mu je posest velike površine rodovitne zemlje, ki mu naj omogoči v bodoče udobno in kolikor toliko brezskrbno življenje.

Politične vesti.

Audijence pri cesarju.

Dunaj, 18. dec. Cesar je sprejel včeraj v posebnih audijencah med drugimi ministrskega predsednika dr. viteza pl. Seidlerja, ministra grofa Toggenburga, župana dr. Weiskirchnerja, ministra pl. Homanna in barona pl. Wimmerja, načelnika v skupnem prehranjevalnem odseku gen. maj. pl. Landwehr, načelnika za vse rezervne sile armade gen. polk. barona pl. Hazai in ministrskega predsednika dr. Wekerla.

LISTEK.

„Aquila, Aquila!“

(Izvirno poročilo »Slovenca«, odobreno od vojnega tiskovnega stana.)

Oglej, koncem novembra 1917.

Vso noč je bučalo morje med lagunami Gradeža, silno, temno, grozopolno. Sneženi vihar ga je bičal, da so sikali peneci se valovi preko pomolov kot razkačene kače. Motorni čoln, s katerim sem se odpeljal v poznem jutru proti Belvederju, se je zibal kot lupina, dokler ni dospel v kanal, ki vodi raven in poglavljen skozi lagune in močvirje v Oglej. Mrzel veter mi je rezal v telo, roke so oledenele, o nogah ni vedela moja zavest ničesar, da jih imam. Ko sem sedel tik krmarja in opazoval furlansko ravan tja do zasneženih Julijskih in Beneških alp, mimo sežganih letalskih lop za Capronijeve, je hitel čoln, z njim so hitele telefonske žice ob kanalu, brneč v tišem vetru. Izza golih murv se je prikazal oglejski zvonik; veličasten, ogromen se je vzpel iz te mrtve, enolične ravni, ki je ni pretrgal noben grič, noben holm, kot silna misel do neba: Oglej!

Sam hodim po dvoranah muzeja. Zaklenil bi sedanjost, trpečo in bolečo, naddno srca in se pogovarjal z lepoto, ki živi tisočletno življenje, tiho, mirno, in se skriva zdaj kot majhen, mal odliomek nekdanjega razkošnega, velikega, bogatega mesta, središče rimskega trga — med stiri stenami. Vsaj za hip bi rad pozabil naše dni, vsaj za hip bi se razveselil rad ob umetnosti Rimljanov, ki me objema v tem poslopu, in čaka le, da ji odprem duri moje duše, da me prerodi večnomlada, večnoživa. Še obraz Junone in tako resen in gospodovalen kot nekoč; nekaj materinskega je šinilo preko njega in Jupiter sam se mi smehlja kot dober oče. Kmalu bodo stopili še amorčki iz reliefov, nagajivčki, in mi skakali pred nogami, da jim ja ne uide, kajti že nese eden polno amforo penečega vina in za njim drugi, tretji v naročju polno sadja, rož, smeje, peva, plahutaje z iskričami peroti. Izpred baržunaste rdeče zavese se je zgagnilo deviškobelo telo medicijske Venere, bogovi so prihajali iz vseh mračnih sob, ki se je spremenila v čarovit antični vrt, poln godbe, smeja, bakhantov in solnca.

Na dnu srca je zavpila sedanjost. Njen krik je zrušil mameče sanje in zakril sem si obraz. Pred menoj se je ostudno zarezal Pan...

In d'Annunzio je zapel. O Italiji je zapel, ki jo je nekoč proklel, ki ga je nekoč zavrgel, da ga ob svetovnem požaru zopet pokliče in se vžge ob njegovih plamenecih besedah sovraštva in strasti. O Italiji, o Raheli, ki išče izgubljene otroke, je zapel biblično-poganske psalme, polne domovinske ljubezni, religioznosti in blaznatega, modernega sveta. Na Vseh mrtvih dan leta 1915. jih je prebral vojakom na pokopališču za baziliko v Ogleju, katerega mu so posvečeni prvi verzi:

„O, Oglej, žena žalosti, kraljica bolesti, ti hraniš prvene moči v grobovih grude, v senci zamišljenih cipres.“

Varuješ v travi prve mrtvice, nedolžnost svete krvi in kakor novo vzcvetenje mučeništva, ki obnavlja v tebi melodijo.

Mati kliče: in v tebi pričinja pesem. V tvoji globini pričinja pesem. Himna pričinja nesmrtnikov, ko se božanstveni kelih dvigne (pri sv. maši za mrtve). Pretrese vsem živim srce v prsih.

Žrtev gori med Alpami in morjem.

In te verze so vklesali v marmornato ploščo in jo vzdali na steno bazilike sredi pokopališča, kjer počivajo laški vojaki.

Da si tu, bi te vprašal, d'Annunzio: Čemu si vnel to strašno žrtev, ki gori med Alpami in morjem še vedno neprestano? Tvoje lepe besede vise na steni starodavne

oglejske bazilike, a krika ranjencev, vdov in sirot ne vduse. Ali jih slliš, kako vpijejo proti tebi, d'Annunzio?

V kripti je gorela pred Najsvetejšim luč. Za oltarjem ležita sarkofaga mučenec sv. Mohorja in Fortunata. Tako blizu sem bil tu svojemu Bogu! Zdelo se mi je, da leži še vzdih dišečih kadil in dragocenega olja iz prvih stoletij v njej, ko so trepetali skrivaje se v podzemeljski kripti prvi kristjani ob močnih, božjih poslancih, ki so jim vlivali moči, zaupanja in silne vere v Njega, edinega Boga, edinega Očeta, edinega Očeta. Na tleh, kjer klečim, so klečali nekoč ljudje in odhajali od tu, da s smehljajem na ustnih pretrpe najhujše muke: ponižanja, zasmehovanja in bolesti.

Naj odidem tudi jaz tak od tu, o Bog!

Z zvonika je plul pogled k našim planinam, ki so v sneženom plašču žarele v zadnjih žarkih, na Sv. Goro, Sv. Mihael, Devin, Miramar, k Trstu, kjer so gorele šipe hiš v večernem solncu. In morje pod menoj, neizmerno, brezkončno, in lagune Gradeža tja do Benetk! Ne čudim se, da je hodil Viktor Emanuel tolikokrat gori: paradiz se razgane na vse strani, rajska ravan, od gorā objeta, od morja božana vrata Italije.

Proračunski odsek.

Dunaj, 18. dec. Proračunski odsek je sprejel predlog poročevalca Krafca, ki pozivlja vlado, naj porabi vsa sredstva, da zabrani nadaljno pomnoževanje papirnega denarja v prometu ter se drži sklepa poslanske zbornice z dne 28. novembra leta 1917. Finančni minister baron pl. Wimmer je odgovoril, da je pred kratkim že opozoril vojni ministrstvo na nevarni položaj, ki ga ustvarja neprestano pomnoževanje papirnega denarja; temeljite odredbe glede izdatkov vojne uprave bi mogle pomagati. Finančni minister bo porabil ves svoj vpliv v tem oziru in storil sploh vse, kar je v njegovi moči, da omeji promet z bankovci.

Papir za časopisje.

Dr. Freissler in tovariši so v poslanski zbornici vložili na ministrskega predsednika oziroma trgovskega ministra interpelacijo, v kateri zahtevajo, naj se papir za časopisje toliko časa ne pritegne v vojnogospodarsko prometno organizacijo, dokler vlada vojnogospodarskemu odseku ne naznani svojih namenov in načrtov, da more zavzeti svoje stališče.

V vojnogospodarskem odseku je pa isti poslanec stavil predlog, v katerem se vlada pozivlja, naj pred odločitvijo vprašanja o prometu z rotacijskim papirjem zasliši odsek. Predlog je bil soglasno sprejet.

Civilna obleka za domobranske vojake.

Na interpelacijo poslanca dr. Stölzla je odgovoril domobranski minister, da se je v vojaških centralah odredilo, da mora moštvo ob dopustu iz armade, ako se je njihova deponirana civilna obleka izgubila ali postala neporabna, dobiti vselej nadomestno obleko in porabne čevlje.

Pritisk na Slovake.

Budimpešta, 18. dec. Municipalni odbor požunškega komiteta se je pečal s češkimi zahtevami po Slovačiji. Veliki župan Szmezsanyi je izrazil prepričanje, da bo slovaško prebivalstvo nasproti tem aspiracijam ostalo zvesto svoji tisočletni preteklosti. Slovaški poslanec Juriga je posredoval proti inozemskim napadom na nedotakljivost ogrske države.

Khuenovstvo.

Nesrečna so bila tista leta za hrvaški narod, ko je vladal v banovini grof Khuen-Hedervary; tako nesrečna, da ne bodo izginila iz zgodovine kakor kratka epizoda, ampak tudi najdobješnja knjižica o hrvaški zgodovini bo omenjala Khuenovo dobo kot narodno nesrečo.

Grof Khuen je bil mlad in energičen mož, ko je došel na Hrvaško; tako energičen, da mu ni bilo preslabo nobeno še tako nemoralno sredstvo, da le doseže svoj politični cilj. Njegova politična metoda je lahko vzor neškopuloznosti vsem državnikom, kateri nimajo političnih zmoglosti, eni vladajo s pametjo in razumom za dobro, drugi pa s silo in v nemoralno za nemoralne cilje. Vsepeh imata lahko obe metodi in tudi Khuenova ga je imela in ga žalibog še ima; posledice njegovega političnega delovanja in zastrupljanja hrvaškega političnega življenja se čutijo še danes.

Ko je bila današnja starejša generacija hrvaške inteligence še nekoliko mlajša, se je pojavil med hrvaško mladino, zlasti med vseučiliško, velik narodni radikalizem. Z Dunaja in iz Prage, iz Gradca in iz Zagreba se je razhajala mladina v provinco, polna idealov, polna ognja in navdušenja za sveto svojo stvar. Grof Khuen je to vedel, a ostal je miren. On je vedel, predobro vedel, da je idealov kmalu konec, če se jih prime na pravem koncu.

Mladi ljudje radi žive. Na kmetih je pa precej dolg čas. Kdor hoče v mesto, mora imeti denar. Tega pa praktikantje in mladi uradniki nimajo preveč; tudi na Hrvaškem ga niso imeli. Mladi ljudje so se ženili, treba je bilo skrbeti za ženo, skrbeti za otroke. Plača je bila majhna, ali vsaj v nobenem razmerju s stroški za rodbino. Tisti, ki so imeli službe v večjih mestih, kjer so bile srednje šole, so se imenovali lahko srečne. To in še marsikaj drugega je prav dobro vedel grof Khuen.

Če se mu je reklo, da je ta ali oni mladič, ki prosi vsprejema v državno službo, preveč radikalen, se je grof samo smejal: kako dolgo pa bo radikalen? Počakajmo, da bo spoznal, kaj se pravi živeti, kaj se pravi gledati druge, kako se vesele, sam pa ostajati doma; kaj se pravi imeti čim dalje večjo rodbino ob vedno enaki plači; kaj se pravi životariiti v pusti planjavi daleč od kulturnega sveta; samo to počakajmo — pa bo kmalu drugače. Khuenu res ni bilo treba po navadi dolgo čakati. Prišel je ta, prišel oni; enkrat eden, enkrat dva. Prosil so. Grof Khuen jih ni zavračal in ni jim prošnji odbijal; zakaj? Lepa beseda najde lepo mesto. Z lepo besedo jim je naslikal udobnost mesta Zagreba, kjer je tudi napredovanje boljše; povedal je, da ima vlada na razpolago različne štipendije za dijake, da ima na razpolago precej uradni-

K bojem na Italijanskem.

skih mest z lepimi dijatami in same take lepe reči je znal povedati z vso vpludnostjo. Samo nekoliko vladen je treba biti, se je glasila tiha, neizgovorjena pripomba, ampak razumeli so jo vsi. Kaj so hoteli rezeži? Wer nie sein Brot mit Tränen aß — kdor nikdar ni jedel kruha s solznimi očmi, ta nesrečnežev ne bo obsojal, ker jih bo razumel, čeprav ne bo odobral njihovega dela.

Tako je spravil Khuen skoro vso inteligenco po malem pod svoj krov. Gorje je bilo seveda onemu, kdor je ostal trd! Ta je čutil železno pest banovo vse svoje življenje.

Tudi v občinski upravi se je dalo postopati slično. Vlada ima na razpolago različne fonde, razpolaga z različnimi krediti, katere porabi za melioracije itd. Seveda le za okraje, ki so podpore vredni in potrebni. Da so bili le vedno tisti okraji vredni podpor in potrebni, ki so to dokazali pri volitvah, to se vendar samo ob sebi razume! Ali naj grof Khuen zato preklinja? Do, ut des — ti meni, jaz tebi! Tako je grof Khuen zadovoljil zveste uradnike, zadovoljil zveste okraje, ohranil sebe na banovem stolu nad dve desetletji, zadovoljil je budimpeštansko vlado — bratec, kaj hočeš pa še?

Nas je Bog doslej rešil Khuenstva; kako dolgo še? Vlada ve, da je ta metoda dobra; vlada ima denar, vlada ima moč. Vlada hoče deliti, da gospoduje — zakaj ne bi posnemala Khuenovih metod? Vlada ve, da je vsa naša inteligenca z malimi izjemami navezana na državne ali sploh javne službe — rak-rana pri nas, ker imamo premalo neodvisne inteligence —; ravno tako dobro ve, da je inteligenca kvas in živčevje narodnostnega gibanja, zakaj torej ne bi izvajala iz teh dveh dejstev konsekvenc? Vsak se poslužuje tistih sredstev, katerih se more!

In naše občine in naši okraji! Ali niso ravno tako potrebni podpora in vredni? Zakaj jim torej ne bi istih delila po Khuenovem receptu?

Nočemo reči, da so bile te politične metode kdaj pri nas v veljavi; tudi ne trdimo, da so sedaj v veljavi — opozarjamo pa, da se prav lahko pripeti, da bodo prišle do veljave!

Te metode bodo prišle do veljave takrat, če bomo izgubili čut solidarnosti. Če se ne bo našel noben inteligent in noben uradnik, katerega bi premamili blesk uradne milosti, če se ne bo našla nobena občina, ki bi zrla škodoželjno na svoje sosede, češ, le govorite, mi bomo pa nič čali, da bomo dobili mi vsaj nekaj, vi pa nič, potem bo dobro. Če bomo imeli toliko moralne moči v sebi, da se za razmeroma kratko dobo odpovemo malim ugodnostim z zavestjo, da si s takim postopanjem zasiguramo velikanski dobiček za dolgo dobo za vse skupaj, za ves narod, potem bo tudi dobro. Ne bo pa dobro, če se našim nasprotnikom ne posreči samo razdvojit nas strankarsko, ampak če jim uspe moralno zastrupljanje s khuenstvom. Kdor se hoče tega strupa ubraniti, naj prelistava hrvaško zgodovino zadnjih let. Tam se bo naučil, kaj pomeni moralno uničenje in kako težko je ozdravljenje!

Z bojišč.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. decembra. Uradno.

Med Piave in Brento smo se uspešno borili.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. dec. Veliki glavni stan:

S topovi so le zmerno streljali; divjal je vihar; medlo je. Na Flandrskem in zahodno od Cambrai so zvečer nekoliko močnejše streljali. Poizvedovalni oddelki so ujeli na angleški bojni črti severnozahodno od Pinona na vzhodnem bregu Moeze in južno od Thanna več Angležev in Francozov.

Berlin, 18. dec. Veliki glavni stan:

V ovinku Črne, med Vardarjem in Dojranjskim jezerom so včasih streljali.

Berlin, 18. dec. Veliki glavni stan:

Med Brento in Piave so živahno s topovi streljali. Vzhodno od Monte Solarole smo vzeli dele sovražne postojanke.

Berlin, 18. dec. zvečer. V uspešnih bojih v gorah vzhodno Brenite so avstrijske čete ujele nad 1000 mož.

Na Monte Solarolo so se izjalovili napadi Italijanov.

Z drugih bojišč nič novega.

X X X

Pri spodnjem Piave je postal topovski boj obsežnejši in besnejši. Naši topovi z uspehom obstreljujejo italijanska utrjevalna dela na zahodnem bregu reke. Z zelo močnimi silami gradi italijansko vojno vodstvo več obrambnih črt med spodnjim Piave in Brento za slučaj, če bi Avstrijci reko prekorčili. Tudi pri Bassano grade močnejše utrdb. V gorah med Piave in Brento so se razvile v središču naše napadalne fronte nove borbe.

X X X

Iz asijskega bojišča.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

7. decembra 1917.

Boji so pri nas zelo trdi. Sovražnika sta zelo trdovratna. Borita se z nadčloveškimi naporji za posest vsake pedit zemlje. Boje otežuje silni mraz, ki je v zadnjih dneh strašno pritisnil. In cela vojska prenočuje pod milim nebom pri 20 stopinjah C. mraza. Človeški in živalski naporji strašni, nepopisni.

Predvčerajšnjim so pa naši po strašni borbi hrib Meletta spet trdno zasedeli. S to višino smo mnogo pridobili. Ker je sovražnik izgubil Meletto, se je moral tudi s strani umakniti in nam popustiti ozemlje. Naš pritisk je bil silen in uspešen. Lahko so čutili, da nam niso kos. Slovenski fantje so se zopet izkazali.

Zgodovinar bo posvetil sedanjim bojem v divjih Tirolah poseben spomin. Le kdor se teh strašnih bojev udeležuje, ve povedati, kaj se pravi bojevati in biti v grozni ofenzivi na 2000 metrov visokih strminah in ob 20 stopinjah mrza. Res človek si upa mnogo, mnogo pretrpeti!

Plin igra pri sedanjih bojih veliko ulogo. Nasprotnika se obispa s strupenimi plini, z ekrasitom, trafilom, amonijakom. Strašno orožje, ki pokončuje mlada bitja. Italijanska zemlja je odprla svoje domovanje že tisočdem. Vojaki, ki so se udeležili prebitja ob Soči, trde, da so tu boji še veliko hujši.

Cele jate letalcev letajo prav nizko. Bombe treskajo po skalovju in stenah, da človeku sapo jemlje. Strašni decemberski dnevi! Pred par dnevi je naš letalec sestrelil dva sovražna letalca v petih minutah. Eno letalo je

goreče v velikih plamenih padlo na tla.

Nad 1000 Italijanov ujetih.

Berlin, 18. dec. zvečer. Wolff: V uspešnih borbah v gorah vzhodno od Brenite smo ujeli nad 1000 mož. Italijanski napadi na Monte Solarolo so se izjalovili.

Italijani izpraznili predpostojanke med Ladra- in Gardskim jezerom.

Dunaj, 18. dec. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Letalci so tudi včeraj zelo živahno nastopali. Več sovražnih obstreljevalnih skupin je metalo bombe na črte v prostoru za našo fronto; škode niso povzročile.

Italijani so izpraznili med Ledro in Gardskim jezerom, ki so razstrelili most v dolini Ledro in elektrarno pri vodnem padcu Tonale, prednje postojanke severno od doline, ki so jih naše čete precej zasedle.

863.000 mornarjev proti 2000 mornarjem podmorskih čolnov.

Bern, 17. dec. (K. u.) »Daily Mail« je pisala: Nemško vojno vodstvo dela med drugim tudi na to, da se mora velik del čet sporazuma braniti, kar slabi njegovo obrambno moč; Nemčija pa lahko vse svoje sile ofenzivno izrablja. Sovražna brodovja štejejo do 150.000 mož; povprečno 2000 mož v 50. podmorskih čolnih je na morju. Njim nasproti stoji 450.000 angleških, 313.000 ameriških in vsaj 10.000 francoskih in italijanskih mornarjev. Tem 863 tisoč mornarjem pa moramo prišteti več sto tisoč mož, ki delajo v angleških in v ameriških ladjedelnicah, da nadomestijo potopljene ladje.

Rotterdam, 18. dec. (K. u.) Do 1. januarja se je pripeljalo v Nieuwe Waterweg le 1484 ladij (1.259.739 neto ton); l. 1916, pa 2998 ladij (3.084.673 neto ton).

Kako je v Doberdolu.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Podpisani sem bil dne 11. dec. v domačem kraju v Doberdolu, ter podajam potom »Slovenca« domačinom nekaj podatkov, ne popolne slike; ker nisem imel časa, da bi si vse podrobnosti pogledal, kako izgleda ta kraj nam tako dragi kraj Doberdob.

Dne 10. dec. zvečer se napotim iz radovljskega okraja z vlakom proti Ljubljani. Ob dveh popoldnehi sem šel iz Ljubljane z osebnim vlakom in sem dospel še pred sedmo uro v Nabrežino.

Na postaji vojna slika, postajno poslopje od več izstrelkov zadeto in deloma pokvarjeno; s popravljanjem hitijo, postaja je za silo že urejena, viadukti dobri.

Pri koloni se začnejo postojanke, Vižovlje vse razstreljene in požgane. Devina ravno tako podrt, števani komaj sledu o njem, na desno in levo vse golo in razrito in z žico premeženo, borovci od Doberdobcev zasajeni, so vsi požgani in če se kje katerega izale di z zeleno vejico, je poln gosenskih gnez dov. Železniški most v Moščenicah je pokvarjen tako, da so morali postaviti dva železna mostova, da gre vlak zasilo čez. Na sabelj-sko stran od mosta v močvirju je italijansko grobišče. Sablji so izginili. Flondar, tržiški hrib, Gorupa kopa, Debeli vrh, vse preluknjano in premeženo z žico in v vsakem zatijšu vojaška stanovanja.

Naravnost grozen pogled je na kopeli, delavnice Adria in na Tržič. Vse požgano in posuto. Za postajno osebo je napravili zasilo barako, po progi pa je vse polno ujetnikov, ki popravljajo.

V Ronkih je malo boljše. Tam ni veliko sestreljenega, pač pa požganega. Cerkev podrt. San Vito porušen in požgan, postaja brez oken in vrat, je znatno poškodovana. Na potu proti oljank italijanski top velik razstreljen, ob obzidani brajdi pod kamnolomom je italijansko grobišče, od trte ali murve komaj kašna sled. Cesta v Doberdob gladka in skoz in skoz markirana. Pri cesti tu pa tam kakšen križ, pri Erjavčevem gladka cesta na dežno proti Kožiču, pri Kasunu velik rezervar za vodo, zraven stroj za mleti gramoz in ozkojarna železnica. Pri kapitelu v Kuku-kavi dolini štirje betonirani grobovi z lepim spomenikom in v verigo ograjeni. Dalje same postojanke z neobhodno žico; in dolinice, vsa polna vojaških stanovalj.

Doberdob, grozen pogled. Vse požgano in sestreljeno. Stoji pač tu pa tam kak kosček strehe, katero so Italijani zalepili z lepenko, da so mogli vsaj za silo spraviti en par konj srodaj. Tako n. pr. v hiši od France Drejkave, v Tonkševi, v Štinetovi, od Valentina Uršatnega, v Cumpotovi, od Ane Tomaževe, od Toneta Martencevega in v sakristiji. Drugod štrli samo prestreljeno zidovje v zrak. Hiše od Andreja Suštarjevega, od K. Buzinovega, Mišinovala, Ljubsova, obe Juljkotove in od Viktorja so popolnoma izginile. V občinskem vodnjaku je še voda. Tik zraven na županov dvorišču je »Aquadotto di Doberdob« z električnim strojem, katerega so Italijani pri begu z minami razstrelili. Pročelje Cerkev se stoji, notranjostina je pa prazna. Vse je izginilo, na deeno je groblja s preluknjano streho, strop padel, veliki oltar stoji brez marmornih kolon in podstavkov. V M. Dragi je »Cimitero italiano con 234 tombe« (italijansko pokopališče z 234 grobovi). K pokopališču lena pot skozi Pirčevo dvorišče. Veliko je grobnic s prav lepimi spomeniki. Glavni spomenik na sredi je še nedovršen. Okrog je še oder. V Pirčevem vrtu je avstrijsko grobišče. Tik zraven v Dreččetovem pa italijansko z veliko grobišči in lepimi spomeniki. Videl sem top velikan namenjen na Sagete. — Na gorški poti je pozicija za enakega. Za štipetovo hišo stoji velik možnar in pri Ferličkovih se nahaja sestreljen žaromet. Pri nekem klanecu je naslonjen velik križ, v katerega so vrezane vse poteze Križanega. Na vrhu je napis J. N. R. J., na koncu desne roke »S ta viator«, na koncu leve roke pa »Herois calcas« in spodaj »J. R. 102«, kar si jaz tolmačim tako-le: »Stoji potnik! Na junake si stopil in ti junaki so pešpolka št. 102.«

Lepa cesta pelje Podreber - Kucelj Rusi-školi k Bonetom, druga pod hribi v Redipolje in pri pokopališču v Zagorju. Nikjer ne vidiš grmčiča, kvečjem se dobi enoletne pogankje, tako da izgleda vse kakor prava puščava. Tako sliko nam nudi domači kraj. Spomladi nas čakajo samo enoletne pogankje in nekaj lepih cest, če bo, kakor upam, za spomlad vrnitev mogoča. Do takrat zdravstvujtel!

Jožef Lavrenčič,
žel. čuvaj, 48, Radovljica.

Pred otvoritvijo ustavodajne skupščine na Ruskem.

Ruska ustavodajna skupščina je izvo-ljena. Volitve so se izvršile temeljem naj-bolj demokratične volilne pravice, ki si jo je mogoče misliti: volili so vsi moški in ženske od 20. leta dalje, vsi vojaki na fron-ti in v zaledju; v nekaterih volilnih okrajih so uveljavili proporc, volilna tajnost je bi-la zajemena.

Kakšen je bil uspeh volitev? O tem še danes ni avtentičnih poročil. Neko ne-popolno francosko poročilo pravi, da so dobili: boljševiki 2,700.000, socialni revo-lucionarji 2,223.000 in kadeti 2,222.000 gla-sov. Boljševiki imajo tedaj nasproti obe-ma drugima strankama, ako jih vzamemo posamezno, neznatno večino, nasproti obema skupaj so pa v veliki manjšini. Se-daj je vprašanje, kakšno je medsebojno razmerje teh strank, kako se bodo v po-stavodajni skupščini po vsej priliki družile oziroma ločile.

Socialni demokrati: boljševiki in manj-ševiki, katerih zadnji so pa ob teh volit-vah popolnoma propadli, so stranka in-strijskega delavstva. Socialni revolucio-narji so stranka kmetov, ki se pa cepi na tri zelo različne skupine: desnica z Av-ksentjevom na čelu zastopa premožne, konservativne, narodno misleče kmet-ske sloje, ki navadno gredo skupaj z meščan-stvom; središče, ki mu stojita na čelu Černov in Gotz in ki gre sedaj z delav-stvom, da doseže razlastitev in socializi-ranje zemlje, drugače pa raje potegne z meščanskimi strankami; levica, ki jo vodi-jo Kamkov, Natanson in Spiridonov; v nje se zbira revno kmet-sko ljudstvo, ki brez-pogojno sledi revolucionarnemu de-lavstvu. Kadeti so stranka meščanskih slo-jev. Potemtakem bi šli v ustavodajni skup-ščini skupaj boljševiki in levica socialnih revolucionarjev, kadeti in desnica pa sku-paj, dočim bi središče kolebalo med enim in drugimi. Večina torej po vsej priliki ni zagotovljena ne na to ne na drugo stran.

Boljševiški vladi gre sedaj za biti ali ne biti. Njen položaj je nevaren. Ljudstvo pri volitvah ni pokazalo pretežnega navdušenja zanj, Kaljed in Kornilov še vedno razpolagata s četami, meščanski sloji prireajo proti njej poulične demon-stracije. Ljening in Trockij napenjata zato vse moči, da zatreta v notranjosti, če ne drugače pa z nasiljem, vsak nasproten po-jav, na zunaj pa čim preje skleneta pre-mirje in mir. Ako bi se jima posrečilo kma-lu skleniti ugoden mir, potem bi bila vla-da boljševikov zagotovljena, ker bi jim bi-lo prebivalstvo hvaležno, v nasprotnem slu-čaju jih bodo pa kadeti gotovo strmogla-vili.

Mirovna pogajanja.

Zastopniki višjega armadnega poveljstva pri mirovnih pogajanjih.

Dunaj, 18. dec. Vojni tiskovni stan: C. i. kr. višje armadno poveljstvo bodo za-stopali na mirovnih pogajanjih poveljujoči general 23. zbora podmaršal Csicseric pl. Passany. Prideljeni so mu podpolkovnik generalnega štaba Emanuel Classe pl. Horster in korvetni kapitan Olav Wulff; dalje osebni pobočnik nadporočn. Umann. V Brest-Litovsk se odpelje podmaršal pl. Csicseric jutri.

Z vzhodne fronte se čete ne odtegnejo.

Rotterdam, 18. dec. »Daily Telegraph« je poročal: Ruski delegati so zahtevali, ko so se zopet pričeli pogajati o premirju, naj osrednje sile ne odtegnejo nobenih čet z vzhodne fronte. V Petrogradu nihče ne dvomi, da se bo sklenil mir. Veliko jih celo veruje, da se bo sklenil splošen mir.

Zamenjava civilnih ujetnikov in invalidov. — Položaj vojnih ujetnikov. — Poštni in trgovinski promet.

Dunaj, 18. dec. (K. u.) Povodom v Bre-stu Litovskem sklenjenega premirja so se pogodbeniki dogovorili, da bodo kolikor mogoče hitro zamenjali civilne in invalid-ne voje ujetnike. Kolikor mogoče se iz-boljša položaj vojnih ujetnikov in da se dogovore o zopetnem poštnem in trgovin-skem prometu, ki naj se primerno uredi v mejah, določenih po pogodbi o premirju. Da se določijo podrobnosti, se sestane v Petrogradu mešana komisija. Dne 19. t. m. odpotujejo pod vodstvom generalnega kon-zula pl. Hempelna od zunanjega ministr-stva zastopniki zunanjega, vojnega ministr-stva in armadnega vrhovnega poveljstva, centralnega transportnega vodstva, c. kr. in kr. ogrskega notranjega ministrstva, po-

šttnih uprav obeh držav monarhije in obeh družb Rdečega križa.

Trgovina z Rusijo.

Dunaj, 18. dec. »Neues Wiener Tag-blatt«: Turške in bolgarske trgovske ladje so se zavezale, da bodo prevažale žito in moko iz Odese. Tudi v volinskem Kovlu že trgujejo.

Lugano, 18. dec. »Corriere della Sera«: Nemški podaniki v Petrogradu že kupč-ujejo, da bodo zastopali v političnem življe-nju koristi osrednjih velesil. Tudi nemške časnikarje pričakujejo v Petrogradu.

Anglija priznava vlado boljševikov.

Kodanj, 18. dec. Londonski dopisnik lista »Politiken« je brzojavil: Anglija zdaj priznava vlado boljševikov, ker se boji, da ne postane sicer Rusija vazal Nemčije.

Rusko premirje in Italija.

Genj, 18. dec. V Rimu je premirje z Rusijo povzročilo veliko senzacijo. Boje se energične dalje ofenzive osrednjih ve-le-sil proti Italiji. Odkrito govore, da bi na-daljnji boji nič ne koristili, ker se položaj sporazumu v korist ne bo več izboljšal. Napeto pričakujejo bodočih razprav zbor-nice, v katerih bodo socialisti vlado radi zunanje politike Italije besno napadali.

Razna poročila.

Nagobčnik Lloyd Georgeju.

London, 18. dec. Lord Beresford je zahteval v zgornji zbornici nagobčnik Lloyd Georgeju zaradi njegovih izjav o mornariških zadevah, ki so bile bedaste.

Soška razstava v Berlinu.

Berlin, 18. dec. (K. u.) Na kraljevski umetniški akademiji so danes dopoldne slo-vesno otvorili avstrijsko soško razstavo.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 18. decembra. Začetek da-našnje seje je bil precej vihar. No-tranji minister grof Toggenburg je od-govarjal na češke interpelacije, pri čem-er so se med Čehi in nemškimi radi-kalci izmenjavali krepki medklici.

Ko so prišle na vrsto tri nujne in-terpelacije tihoče se mirovnega vprašanja (vložili so jih Čehi in soc. demo-kрати), so Vsenemci kar divjali. Wolf je vpil: »Taka neumnost naj se kratko in malo zavrne, ne pa da bi se glasova-lo o njej!« Čehi so mu klicali »Zuckerwolf« in češki soc. dem. Prokeš ga je obmetaval s sladkorjem. Nujnost je bila s 140 proti 132 glasovom sprejeta. Za nujnost so glasovali Čehi, soc. de-mokrati, Ukrajinci in Jugoslovani.

Izvolil se je 15članski odsek za vojnodavni zakon, kakor ga je pred-lagala gosposka zbornica. Izmed Ju-goslovanov je izvoljen dr. Benkovič.

Nato sta se brez debate rešili pred-logi o konzularnem sodstvu, o podaljšanju funkcijske dobe pravih članov trgovskih in obrtnih zbornic in ces. na-redba o pooblastitvi vlade za sklepa-nje pogodb glede blagovnega prometa z inozemstvom. Odsek je bil predlagal, da naj se naredba po § 14. razveljavi, čemur je zbornica pritrdila.

Po kratkem odmoru se je začela razprava o treh nujnih mirovnih in-terpelacijah. Prvo interpelacijo Stane-kova. V njej vpraša ministr. predsed-nika, da-li je pripravljen v sporazumu z zunanjim ministrom raztolmačiti vladarju želje avstrijske poslaneke zbornice, da se takoj izvolijo zastopni-ki posameznih narodov, ki naj se kot svetovalci pritegnejo mirovni komisiji, in sicer na podlagi uspehov zadnje-ga ljudskega štetja v naslednjem razmer-ju: 12 Nemcev, 10 Čehoslovakov, 10 Ogrrov, 7 Jugoslovanov, 5 Poljakov, 3 Ukrajince in 1 Italijana. Dalje vpraša vlado, če so dogovori glede bodočih trgovinskih pogodb med Rusijo in osrednjimi velesilami že končani in če je vlada posrebela, da monarhija pri sklepanju teh pogodb ne bo oškodova-na.

Posl. Petrušević interpelira istota-ko za takojšno izvolitev narodnih za-stopnikov iz Avstro-Ogrske ter Bosne in Hercegovine, da se kot svetovalci vdeležijo mirovnih pogajanj.

Soc. dem. poslanca dr. Adler in Seitz vprašata vlado, da-li je pripravljena vplivati na to, da se v mirovnih pogajanjih z Rusijo ne le ne stremi po aneksijah in kontribucijah na škodo Rusije, marveč da se tudi javno izjavi, da osrednji velesili tudi v slučaju po-sebnega miru z Rusijo ne bosta stre-mili niti za očitimi niti prikritimi po-litičnimi in gospodarskimi aneksijami na stroške njihovih držav. Dalje zahteva naj vlada vpliva na to, da se mi-rovna pogajanja z Rusijo porabijo v to, da osrednji velesili potom ruske vlade naznanijo svoje mirovne predlo-gue tudi ostalim državam, ki so z nami v vojni.

Ko so predlagatelji po odmoru uteme-ljili svoje interpelacije, se je otvorila de-bata.

Posl. dr. Korošec izjavi, da Jugoslova-ni z eno edino izjemo nimajo v zunanjem ministrtvu nobenega zastopnika. Zunanje ministrtvo o jugoslovanskem vprašanju ni informirano. Jugoslovani zato grofu Cer-ninu ne morejo zaupati. Zahtevajo, kakor so to zahtevo skupaj s Čehi staveli že v delegacijah, da se k mirovnim pogajanjem pritegnejo tudi zastopniki avstrijskih na-rodov. (K govoru dr. Korošca se še po-vrnemo.)

Posl. dr. Waldner izjavlja, da so Nem-ci proti temu, da bi bili pritegnjeni k mi-rovnim pogajanjem tudi zastopniki drugih narodov.

Posl. Habermann nastopa proti temu, da bi se mir sklenil potom diplomacije in ne s sodelovanjem drugih narodov.

Govorijo še poslanci Jaworski in Kadlčak. Prihodnja seja jutri.

Shod ljubljanskih zaupnikov S. L. S.

Ljubljana, 18. grudna 1917.

Nocoj so se prvič zbrali v Unionu v večjem številu ljubljanski zaupniki S. L. S., da dajo po znanih žalostnih dogodkih usko-štva iz naše skupne jugoslovanske stvari in naše katoliško-narodno-demokratične organizacije duška svojega ogorčenja nad uskoki in da povedo, da ustanejo zvesti bojnemu praporu z zmago ovenčane S. L. S. Kdor pozna naše ljudi, ve, da ti naši ljudje, ki ljubijo z vso dušo svoje domovino, ne bodo nikdar nasedli spletam gotovih šusteršičevih ljudi, ki se hočejo v veliko veselje naših narodnih nasprotnikov z raznimi »krščanskimi« in »meščanskimi« strankami igrati z usodo našega naroda. Tu so naleteli na zavednost in disciplino naših ljudi, ki jim bodo pisali obsedbo.

Zbor zaupnikov je otvoril v res kras-nem in izrazitem govoru med spočnim odobravanjem točasnega načelnika S. L. S. Andrej Kalan, ki je obrazložil temelj-ne točke našega programa. Za njim so govorili dr. Gregorič, dr. Jež, mestni župnik Barle in drugi.

Soglasno so bil sprejete sledeče reso-lucije:

1. Shod ljubljanskih zaupnikov S. L. S. se pridružuje v polnem obsegu majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, na od-lagi katere se mora uresničiti naše stremljenje po svobodi v samostojni jugoslovan-ski državi pod habsburškim žezlom. Izraža svoje neomajano zaupanje Jugoslovanske-mu klubu in njega načelniku dr. Antonu Korošcu.

Pozdravlja mirovno stremljenje sv. očeta Benedikta XV. in cesarja Karla I. in poziva naše diplomate, naj ne odstrane samo zunanjih, ampak tudi notranjih ovir za končni trajni mir.

2. Shod ljubljanskih zaupnikov S. L. S., zbran dne 18. decembra v Unionu, se Vaši Presvetlosti v globoki vdanosti najiskre-neje zahvaljuje za iniciativo, s katero ste dosegli, da so se slovenske politične stran-ke enotno izjavile za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. V njej je izražen naš skupni narodni politični cilj, od kate-rega ne bomo odnehali, dokler ga ne do-sežemo. Toplo smo Vam tudi hvaležni za navodilo, ki ste nam ga dali v svojem pi-smu dne 26. novembra, in Vam obljublja-mo, da se bomo kljub vsem spletkam zve-sto po n'jem ravnali. Grde napade, ki jih mora sedaj prenašati Vaša presvetla ose-ba, najodločneje zavračamo, naj prihajajo od koderkoli, in se Vas tem vdanje okle-pamo v pokorščini in ljubezni.

3. Shod ljubljanskih zaupnikov S. L. S., zbran v Unionu dne 18. dec., pozivlja one člane občinskega sveta, ki so zapustili klub ljubljanskih občinskih svetnikov S. L. S., naj daio javno odgovor za svoja dejanja volilecem S. L. S., drugače pa naj takoj od-ložijo svoje mandate, katere jim je pove-rila S. L. S.

Dnevne novice.

+ Na delo »Edinost« piše: Vsa Slo-venija, ves rod v pokrajinah našega slo-venskega juga, je zaplakal nad preranim grobom apostola našega edinstva in kli-catelja na složno delo, I. Ev. Kreka. V tolažbo smo si govorili, da pokojnikova zapuščina ostane živa med nami, da nas bo duh njegov vodil dalje po poti do boljše bodočnosti. Vse življenje njegovo je bilo delo, neumorno delo brez vsake ose-bne sebičnosti — posvečeno sreči in blaginji naroda. Duh Krekov nam kliče: na delo! Vsi, kar jih je rodila slovenska mati, rama ob rami, vsi združeni v eni misli na — skupni cilj! Treba je lečiti težke rane, ki so jih vsekale sedanje grozote. K ozdrav-ljenju pa vodi ena edina pot — delo. Brez kričavega in zato nekoristnega in ne-omotenega radikalizma, pa tudi brez ma-lodušnega oportunizma! Naša politika bodi realna, delo realno, da bodo tudi pridobitve realne! Pozitivni bodimo, a naš po-zitivizem bodi združen s plemenitim idea-

lizmom narodne in naše jugoslovanske za-vednosti. Ko je govora o cilju, bodimo neizprosni; pri določanju poti, ki na jdo-vedo do cilja, pa premišljeni, razboriti, re-alni računarji. In poti je mnogo, sredstva raznovrstna: delo naše raztezaj se na vsa polja narodnega snovanja: na polje politi-ke v ožjem smislu, na polje kulture, na po-lje gospodarstva. Kjer se komu zdi, da je s svojimi sposobnostmi in svojstvi primer-neji za delo, tam se pridruži drugim delav-cem! — Nikdo ne more vedeti, kaj nam prinaša bližnja bodočnost. Tema je, polna negotovosti. Srce, naša zavest, da je stvar našega naroda pravična, da si ideje, ki se jih je oprijel naš narod, ustvajajo vsi po-šteni ljudje vseh narodov, nam govorita, da se moremo nadejati le dobrega. Ali, računajoči razum, ki računa tudi z zlob-nostjo in močjo sovražnih sil, nas opominja, da moramo biti še pripravljeni tudi na zlo. Ali pridi, kar hoče: bodimo ljudje, kakr-šen je bil pokojni Krek — s srcem in glavo na pravem mestu: z njegovo veliko lju-beznijo do naroda v srcu, pak z njegovo energijo in njegovo nikdar mirujočo delav-nostjo. Delo, pošteno delo, smotreno orga-nizirano, ki mu bosta vsak Slovenec in vsaka Slovenka prispevala po svojih mo-čeh svoj delež: tako delo premaga vse ovi-re in težave, zlomi vsa nasprotstva, zlobe, sovražstva in zavisti ter nam odpre pot v smeri, ki jo je ubrala naša narodna ladja do varnega zavetišča. Pokojni dr. Krek je znal premagovati nasprotstva. Če bomo sledili njegovim jasnim izgledom, zmaga-mo tudi mi! In še enkrat: življenje Kreko-vo je bilo delo! V delu združenih sloven-skih bratov in sestra je naša rešitev! Kaj-ti: kdor dela, nesebično dela, s ciljem pred očmi in s trdno vero v uspeh, ne obupuje nikoli, so mu nasprotstva še v pobudo. Ta-kega dela nam bo trebalo odslej! Kdor je blage volje in udan svojemu narodu, se pridruži snovanju narodne bodočnosti!

+ Nov list. Poročajo nam, da izide v soboto prva številka dr. Šusteršičevega političnega tednika, ki si je nadel zname-nito ime »Resnica«. List bo seveda po-magal širiti združbo med Slovenci, ki jim je edinost ravno sedaj najbolj potrebna, de-lati reklamo za dr. Šusteršiča in reševati njegov vpliv, ki si ga je s svojo samovolj-nostjo in nerodno politiko sam izpodkopal. Ogledali si bomo to »Resnico«, koliko je resnicoljubna, toda po dosedanji sku-snjah se upravičeno bojimo, da bo tudi za-njo veljalo »lucus a non lucendo«. List se tiska v »Zvezni tiskarni« A. Peska, ki iz-da »Slovana« in »Tedenske slike«. No-bena druga tiskarna se ni mogla odločiti, da bi prevzela to delo.

— Izjava. Podpisani župni urad vidi v tem, da se mu je poslal »program« Slovenske kmečke stranke, grd poskus, hujskati duhovni-ke zoper svojega škofa, ki so javno povedali, da mi duhovniki na noben način ne bomo podpirali nove Šusteršičeve stranke. Verni slo-venski kmet dobro ve, zakaj gre, zlasti se ži-vo zaveda, kje se nahajajo v »programu« ome-njeni spletkari, jerobi in sleparji, ki na račun drugih iščejo zase koristi in časti, in zato mirno a krepko odklanja novo nepotrebno stranko. Vsakdo, ki je blage volje, ve, da mu je mesto ob strani škofa v Slovenski ljudski Stranki. — Župni urad v Krašnji, dne 14. de-cembra 1917. Adolf Knol, župnik.

— Usoda slovenskega gledališča. K včerajšnjemu poročilu o seji deželnega od-bora nam dodatno poročajo: L. 1915. so odprli v deželnem gledališču Kino z moti-vacijo, da je treba poskrbeti za fond za slovensko gledališče. »Kino Central«, ta-ko se imenuje, je imel koncesijo le v naje-mu. Sedaj pa je dobil g. Štefe lastno kon-cesijo. V sobotni seji deželnega odbora je bilo sklenjeno, da se prepusti g. Štefetu gledališče v najem za čas od 1. septembra 1917 do 15. oktobra 1918 in sicer za na-jemščino 70.000 K, od katerih pa si sme g. Štefe odbiti na mesec po 600 K iz naslova »nagrade« za vodstvo kino predstav od 1. maja l. 1915 naprej. Tako bo g. Ivan Štefe potegnil do konca novembra lepo svoto 18.600 K v »prid slovenskemu gle-dališču«. Doslej je »Kino Central« oddal deželnemu odboru znesek 116.000 K, ki pa po mnenju strokovnjakov ta svota niti ne zadostuje za popravila poškodb. Koliko časa bomo morali še trpeti tako frivolno igro z našimi kulturnimi zadevami.

— Zadrugi Centrali je deželni odbor v odborovi seji v soboto dovolil za asana-cijo nekaterih zadrug na deželi nad 250 tisoč kron podpore iz zadrugnega garan-cijskega fonda.

— Duhovska vest. Umeščen je bil na žup-nijo St. Vid pri Vipavi dne 17. t. m. župnik Viktor Kralj.

— Za Krekov spomenik. Občinski odbor občine Smihel-Stonice je daroval v svoji seji dne 13. t. m. za Krekov spomenik 200 kron.

— Umrli je dne 15. t. m. na Bledu v 89. letu starosti begunka Marijana Kenda, p. d. Matijuka iz Volč. Od te sta bila dva brata in štiri sestre, ki so šteli vse skupaj pred izbru-hom italijanske vojne 482 let. Od teh živijo še tri sestre. Redek slučaj.

— Odlikovan je bil s srebrno častno sve-tinjo Rdečega križa z vojno dekoracijo Ivan Heinrich. lesotržec v Bohinjski Bistrici.

— Odlikovanja. Vojaske zaslužni kri-žec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči so dobili: nadporočnik 22. pp. Josip Čer-melj, nadporočnik 36. strel. p. Viktor Cril, poročniki 87. pp. Ivan Kunelj, Albert Mal-leg, Alojzij Kramberger, Marjan Martin in Avgust Repič. — Duhovski zaslužni kri-

žec 2. vrste z meči je dobil vojni kurat 87. pp. Franc Nastran. — V drugič je dobil ponovno Njvišje pohvalno priznanje z meči nadporočnik 87. pp. Josip Bilenc. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 17. pp. Ludovik Primožič. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 4. bos. herc. p. Albert Vedernjak. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila črnovojski nadporočnik 5. črnovojski okr. pov. Ivan Sancin in nadporočnik epid. bolnišnice št. 5. Josip Pavlin. — Viteški križ Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo in z meči je dobil mornariški štabni zdravnik dr. Rudolf Kobal.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v petek, dne 21. decembra t. l. ob 4. uri popoldne v zborniških prostorih (Beethovnova ulica št. 10, I. nadstropje) redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanilo predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Vojna kreditna pomožna akcija za malo obrt in trgovino. 5. Zborniški proračun za leto 1918. 6. Izjava o imenovanju cenzorjev pri ljubljanski podružnici Avstro-ogrske banke. 7. Volitev zborniških zastopnikov v šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani. Postojni, Radovljici, Kropi, na Bledu, v Ribnici, Kranju, Škofji Loki, Trzinu, Kamniku, Mengešu, St. Vidu, na Vrhniki in v Metliki. 8. Prošnje za podporo: a) Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani; b) Dežel. zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem v Ljubljani; c) Deželne zveze za tujski promet in turizmo na Kranjskem v Ljubljani. 9. Rekurz proti predpisu zborniške doklade. 10. Tajna seja.

Z odpravo pisemske cenzure so zopet dovoljena pisma priobčila na odrezkih nakaznic in poštinih spremnic. Opozorjamo na to cenj, naročnike z vladno prošnjo, da se te ugodnosti poslužijo pri vsaki denarni pošiljki ter natančno označijo namen pošiljke. S tem odpradejo mnoga zamudna vprašanja, za kateri namen naj se porabi denar.

— Vojna čevljarna v Ljubljani razglasa vsled raznih vprašanj z dežele, da popravil po pošti ne sprejema, ker se nabere s tem preveč manipulacijskega dela, kateremu s sedanjim osobljem ne more biti kos. V popravilo se sprejemajo zato samo take obutve, ki jih stranke osebno prinesejo in odvzamejo. Zavod za pospeševanje obrti pa priporoča obrtnikom in čevljarjem, da ustanove vsaj po večjih krajih vojne popravilnice, kakor je to storil Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani z vojno čevljarno.

— Darovi v pomoč opustošeni Poljski. Glavni poljski odbor v pomoč žrtvam vojne na Poljske, ki ma svoj sedež v Vevey v Švici, je izdal poročilo svojega delovanja od 9. januarja 1915 do 31. marca 1917. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo darov v pomoč Poljski okrog 20 milijonov frankov. — Med temi so darovali: Angleška 1.221.271, Nemčija 1.305.754, Avstrija 158.721, Belgija 94.397, Bolgarija 6.279, Danska 160.173, Združene države 8.689.453, Španija 29.237, Francija 232.140, Holandska 62.089, Ogrska 18.038, Irska 319.857, Italija 123.984, Japonska 1.214, Norveška 38.318, Poljska 746.067, Rusija 22.755, Švedska 37.198, Švica 253.470.

Ljubljanske novice.

Ij »O razvoju modernega gledališča« predava gosp. prof. Iv. Gruđen jutri v četrtak ob 7. uri zvečer v šentpeterskem prosvetnem društvu. Vsled zanimivosti predmeta, posebno z ozirom na slovensko gledališče, pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

Ij Za »Krekov večer«, ki ga ponovi šentpetersko prosvetno društvo v nedeljo dne 23. t. m. ob 6. uri zvečer v Rokodelskem domu, je še nekaj vstopnic v prodaji pri gđ. Strahovi, Sv. Petra cesta št. 77. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Ij »Društvu za varstvo vajencev« so poslali na novo članarino oziroma darove sledeči gospodje: Evžen Jarc, dr. Ivan Janežič, Franc Bleiweis, dr. Jan. Ev. Zore (po 100 K kot ustanovniki), Anton Kržič, prodajalna K. T. D. (po 30 K), Alojzij Stroj, (25 K), Janko Barle, dr. Josip Debevec (po 20 K), gđ. Marija Kessler, dr. Jos. Demšar, Franc Lavtžar, Ciril Dolenc, Ignacij Nadrah (po 10 K), Nikolaj Stazinski (6 K), Ivan Žerjav, Stanko Premrl (po 5 K), Janez Kete (4 K). Srčna hvala!

Ij »Dobrodelnost« je priredila božičnico dne 16. t. m. v Lichtenthurnovem zavodu. Gospe in gospodične iz društva »Dobrodelnost« so v razumenju ljubezni do bližnjega nabrale zadostno vsoto in preskrbele vse potrebno, da je bilo obdarovanih 300 otrok s sadjem in kruhom in 43 med njimi z obleko. Občinstvu, ki je prikupljivo dvorano napolnilo do zadnjega kota in med katerim je bil tudi naš presvitli g. knezoškof in deželni predsednik grof Attems s soprogo, je dr. Zdešar povedal par prisrčnih besed, s katerimi je opozoril na sirote, »ptičke brez gnezda, perja in zrna«, in na društvo »Dobrodelnost«, ki se trudi zanje. Občinstvo je s pozornostjo in hvaležnostjo sledilo lepi, času primerni igri »Na delo za Boga«. — prireditelj, ki dela čast zavodu — in smešni ci »Nasa Liza«, ki je pač otrokom najbolj ugajala. Pravtako je petje med odmori kazalo trud in špretnost sester, ki delujejo v zavodu. — Udeleženci smo imeli vesel

vtis, da je delo za sirote v dobrih rokah in da tiha krščanska ljubezen, ki zna delati tudi brez zunanjega hrupa, dosega res lepe uspehe. Naj bi našla »Dobrodelnost« povsod podpore in razumevanja!

Ij Glasbena Matica. K današnjemu koncertu umetnice Maje pl. Strozijeve sporočamo, da bo pevka po dokončanem današnjem sporedu pela in dodala sedem znamenitih slovaških narodnih pesmi, kakor jih je z genialnim spremljevanjem opremil največji sedanji češki skladatelj, mojster Vítězslav Novák. Te pesmi so: 1. Široki jarček, bystra vodička. 2. Pod tym našim okenečkom byva velky mraz. 3. Už som sa vydala, už je daro, už mám obešené težké jarmo. 4. Dievča, čo že to máš? »Ružu«, komu je daš? 5. Čo to za holúbky za vrch stola sedá? 6. Anička, dušička, ne kašlaj! 7. Teče voda ze skaly do tej panskej zahrady. — Večer mednarodnih pesmi priredi Maja pl. Strozij v pomladanskem času v Ljubljani. Tak večer je priredila v Zagrebu 1. decembra s tako velikim uspehom, da ga je morala 15. decembra zopet pred »razprodano hišo« ponoviti!

Ij Koncert Angeline Svoboda. Naznanjajo nam, da se vrši dne 21. decembra v deželni gledališčni ob pol 9. uri koncert virtuosinje na goslih Angeline Svoboda.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Marija Šemrov, mestna uboga, 75 let. — Anton Valenčič, nosetnik sin, hiralec, 47 let. — Ivan Brožič, premožar, hiralec, 46 let. — Anton Trstenjak, višji kontrolor Mestne hranilnice, 64 let. — Vladislav Gabrovšek, sin trgovskega potnika, 15 mesecev. — Marieta Adamič, hiralka, 58 let. — Josip Pavlin, sin begunke, 2 leti. — Mihael Kraščak, dninar, 54 let. — Adalbert Zajec in Vencelj Hackel, pešca. — Ana Peršin, prodajalka, 65 let. — Danica Kutin, hči železniškega uradnika, 2 leti in pol. — Fran Schneider, topničar. — Vasilij Palink, trenski vojak.

Ij Brivnice bodo v torek na Sveti dan do 12. ure opoldne odprte, v sredo na sv. Štefana dan pa cel dan zaprte.

Ij Obrtno gibanje meseca novembra v Ljubljani. Minuli mesec je dobilo pri mestnem magistratu obrtne liste 15, obrt je odglasila pa ena stranka. Dobili so: Alojzija Ratičgaj, Sv. Petra cesta 76, trgovina s kurivom. Zaler Fran, Elizabetna cesta št. 7, trgovina z lesom. Josip Šimnovc, Zeljarska ulica 9, čevljarski obrt. Josipina Zitelmann, Poljanska cesta 7, športna masaza. Stanko Kelsin, Kopitarjeva ulica 1, brivski in frizerski obrt. Marta Hubert, Glinska ulica 5, prodaja sadja in zelenjave. Marija Hirschmann, Tržaška cesta št. 3, prodaja živil. Stefanija Gerlovič, Mestni trg 18, trgovina z mešanim blagom, izvzemši živila in krnila. Katarina Ovsec, Sv. Florijana ulica 25, trgovina z vinom v zaprtih steklenicah. Alojzij Lilleg, Dunajska cesta 33, trgovina z mešanim blagom na debelo, komisijska in trgovska agencija. Alojzija Ipavic, Židovska ulica 4, trgovina z mešanim blagom, izvzemši v § 38-5 o. r. omejeno blago. Fran Škafar, Rimska cesta 16, mizarski obrt. Josip Plankar, Dolenjska cesta 5, trgovina z lesom in drvini, ter Anton Zmavc, Sv. Jakoba trg 5, sobno slikarstvo. Odglasil je Andrej Pavičič, Kopitarjeva ulica 1, brivski in frizerski obrt.

Ij Prememba posesti. Hišo št. 19 v Rožni ulici je kupila g. Marija Levč, vdova po c. kr. merosodcu.

Ij Nesreča. Železna plošča je padla na levo nogo Antonu Sever, konjskemu hlapcu pri Iv. Zupančiču, ko je na južnem kolodvoru naglašal z nekim sodelavcem sod na voz ter mu je nogo tako poškodovala, da je moral v bolnico.

Ij S tramvaja je skočil v nedeljo popoldne na ovinku pred dolenjskim kolodvorom 16 let stari čevljarski vajenec Stanko Jereb, ko je bil tramvaj še v teku. Izgubil pa je ravnotežje, vsled česar je padel naprej ter si močno poškodoval nos in glavo.

Ij Prodaja petroleja na sive izkaznice se razpiše na dan 21. 22. in 24. decembra. Natančen spored sledi. Na vsako sivo izkaznico se bode dobilo pol litra petroleja.

Ij Prodaja premoga za II. okraj. Na izkaznice za II. okraj se dobi premog pri g. Richterju. Trnovska ulica, in sicer: na št. 5, dne 21. decembra; na št. 6 dne 22. decembra; na št. 7 dne 24. decembra.

Ij Meso na rumene izkaznice C št. 1 do 1409. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1 do 1400, prejmejo sive meso v cerkvi sv. Jožefa, v četrtki, dne 20. t. m. popoldne. Določen je tale red: od pol 2. do 2. ure št. 1 do 200, od 2. do 3. ure št. 201 do 400, od pol 3. do 3. ure št. 401 do 600, od 3. do 4. ure št. 601 do 800, od pol 4. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do 5. ure št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. ure št. 1201 do 1400. — 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 K.

Ij Vprašanje na mestno aprovizacijo. Določeno je bilo, da dobi tretji okraj na vsako izkaznico 1 kg moke. Vsi prodajalci moke tudi tako ravna, le konsumno društvo v Krakovem dela izjemo in daje strankam pol kg moke in pol kg zdroba. Ali je vmes zopet kakšna manipulacija z moko od strani konsumnega društva ali kaj? Prosimo pojasnila. Na protest se odgovarja: »Če nečete vzeti, pa pustite«.

Primorske novice.

Umrlj je v Solnogradu v bolnišnici Karl Blažič iz Lokvice pri Gorici vsled bolezni, ki si jo je nakopal na italijanskem bojišču. Zapušta ženo in tri otroke. Naj počiva v miru!

Imenovanja v šolski stroki. Za nam. gimnazijskega učitelja na c. kr. slovenski državni gimnaziji goriški, t. č. v Trstu, je imenovan dr. Lavo Čermelj; za nam. gimn. učitelja na c. kr. nemški državni gimnaziji v Trstu je imenovan dr. Avgust Pirievec.

p Umrlj je v Kobaridu nenadoma gospa Ana Gabršček, obče znana Komarčeva, v starosti 77 let. Pogreb se je vršil v nedeljo 16. t. m.!

Postrežite! Išcem svojega brata Antona Jelen, doma iz Opatjega sela, ki je služil pri 27. domobranskem polku, 9. stotnija. Pojasnila prosim njegova sestra Marija Marušič, Laže št. 8, pošta Senožeče. — Oče Jožef Marušič, doma iz Opatjega sela, sedaj v Lažah št. 8, pošta Senožeče, išče svojega sina Andreja Marušič, 27. domobranski pešpolk, 2. stotnija. Oba pogrešajo že od junija 1916.

Kedo ve, kje se nahaja družina Grbec iz Ročinja št. 121, naj sporoči to na naslov Andrej Grbec, Reservespital, Abt. 6, Z. 34, Korneuburg.

Gospodarske beležke.

— VII. avstrijsko vojno posojilo. Po končanem roku za podpisovanje vojnega posojila se je od mnogih podpisovalnih mest in iz krogov podpisovalcev po vseh deželah izrazila želja, naj bi se podpis, ki se vsled znanih prometnih težkoč niso mogli pravočasno prijaviti, še smeli izvesti. Finančni minister je naknadno sprejel te takih podpisov dovolil.

— Čevlji na izkaznice. Dobili smo tudi karto za čevlje. Trgovsko ministristvo je izdalo naredbo, da se smejo izdajati čevlji samo proti tozadevni izkaznici. Torej za živili in obleko — tudi čevlji!

— Ustanovitev nove delniške družbe v Splitu. Kakor čujemo, je »Cement« tovarna Portland cementa, družba z. o. z. v Splitu, na svoji zadnji glavni skupščini sklenila preosnovati se v delniško družbo. Predkoncesija je že podeljena. Delniška glavica v znesku 1.500.000 K bo sestojala iz 7500 delnic po 200 K nominalne vrednosti; od teh se bo vporabilo 4380 kosov v plačilo deležev stare družbe, 3120 delnic pa se bo placiralo potom javne subskripcije po kurzu 350 K za komad. Prijave sprejema Jadranska banka v Trstu in vse njene podružnice od 17. t. m. do 17. januarja 1918.

Pri Ljubljanski kreditni banki je subskribiralo do inkl. 13. t. m. 1055 strank 7.909.550 K VII. avstrijskega vojnega posojila. Med drugimi so podpisali sledeči: Mestna hranilnica v Radovljici nadaljnih K 113.350, Zveza slovenskih zadrug, Ljubljana, K 78.000; Hranilnica in posojilnica, Železniki, nadaljnih K 5.000; Ivan Kenda, hotelir v Sofiji, K 50.000 (ter pri Balkanski banki v Sofiji K 100.000); Mestna hranilnica Kamnik, nadaljnih K 70.000; ter za svoje stranke: F. Šešek, Šmarce, K 3.000; Fr. Kemperle, Zupanje njive, K 2000; Ana Hribar K 2000; Za razne stranke nadaljnih K 10.300; Mestna hranilnica v Novem mestu K 80.000; Zadruga zveza v Ljubljani K 100.000; Farni urad St. Jernej, Dolenjsko, nadaljnih K 20.000; Helena Zalar, Dobrava, p. Ig. K 1000; Franc Virant, Dobrava p. Ig. K 1000; Franc Koselj, potom Posojilnice v Radovljici, K 2000; Franc Hribar, Reber, p. Šmarje, K 3000; Franc Dolenc, Stara Loka, K 10.000; Anton Werbole, Medija-Izlake, K 3000; Alojzija Zupančič, Kolovrat, p. Medija-Izlake, K 5000; Helena Zupančič, Kolovrat, p. Medija-Izlake, K 5000; Rudolf Zupančič, Kolovrat, p. Medija-Izlake, K 5000; Andrej Zupančič, graščak, Kolovrat, pošta Medija-Izlake, K 5000; Posojilnica v Radovljici za občino Breznica K 1000; Vojnovič & Co., Ljubljana, K 2000; Ivan Jurca st., Gabrenje, p. Postojna, K 1000; Občinska hranilnica, Krško, K 60.000; za Ana Weissensteiner, Krško, K 2000; Uršula Knafli, St. Ilj ob Dravi K 2000; Franc Demšar, Zalilog K 2000; Franc Werbole, Medija-Izlake, K 1000; Josip Žužek, nadinženir, Gradec, K 25.000; Josip Rudež, graščak, Tolsti vrh, K 3000; Matija Jerina, Goričica, K 1000; Adolf Stecker, Dunaj, K 1000; Martin Demšar, Klančje njive K 2000; Fr. Cerar, Stob-Domžale, K 10.000; Franc Kukovičič, Nabrežina, K 2000; Janko Poček, Trbovlje, K 1000; Karl Müller, Črnomelj, K 1000; Franc Štempihar, c. kr. orožnik, Novo mesto, K 1000; Joh. Klobovs, vojni superior, Ljubljana, K 700; J. N. Koceli, Škofja Loka, K 400; Zadruga krojačev, Ljubljana, K 500; Franc Lavrinšek, Tršakgora, K 200; Jože Brlan, Luče, p. Višnjagora, K 100. — Pri podružnici v Celovcu nadalje: Hranilnica in posojilnica Borovlje K 2000; Jakob Ogris, Megorje, K 1000; Marija Ogris, Slov. Plajberk, K 1000; Jakob Užnik, Slov. Plajberk, K 1000; Florijan Močilnik, Lokavica, K 1000; Matetv Maurer, Gorje, K 2000; Franc Frank, Črešnje, K 1000; Jožef Malle, St. Janž v Rožu, K 3000; Lucija Malle, Podsinjavo, K 1000; Marija Gril, Kot, K 1000; Alojzija Riedl, Bistrica, K 1000; Ignac Kočnik, Kot, K 3000; Jurij M. Trunk, župnik, Borovlje, K 100.000. — Pri podružnici v Celju nadalje: Ana Vuzem, Zavrčje pri Ptuj, K 200; Podružnica Sv. Mohorja, Zavrčje pri Ptuj, K 300; Župnijski ubožni zavod, Zavrčje pri Ptuj, K 300; Podružnica Sv. Janeza, Zavrčje pri Ptuj, K 300; Župnijski urad, Zavrčje pri Ptuj, K 1000; Anton Lipovšek, Višnja vas, K 1000; Rudolf Šimenec, Breg pri Celju, K 7000; Jožefa Čagran, Banovci, K 1000; Marija Cvetko, Bučevci, K 600; Elza Korent,

Gaberje, K 1000; Liza Gavez, Turški vrh, K 200; Liza Masten, Zavrčje, K 400; Tereza Jureš, Boreci, K 1000; Mihael Randl, c. kr. polkovnik, Celje, K 2000; Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju K 47.800; Anton Kolenc, veletržec v Celju, K 20.000; Valentin Mešl, Dobrna, K 1000; Marko Guček, Višnja vas, K 1000; Kmetijska zaskripcijski rod dne 15. t. m. KpJanc.OF;k druga v Križevcih K 1500.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, dne 18. dec.

Sejo vodi župan dr. Ivan Tavčar.

Srebrni rog polku c. kr. gorskih strelcev št. 2.

Župan prečita: Ministrstvo deželne brambe je poslalo ljubljanski občini sledeči dopis:

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo najmilostnejše dovoliti, da sme srebrni rog, ki ga je poklonila ljubljanska mestna občina c. kr. polku gorskih strelcev št. 2, uporabljati polkovni trobentač. Ministrstvo za deželno brambo se ob tej priliki ljubljanski mestni občini najtoplejšje in najprisrčneje zahvaljuje, ker se je navedenemu vrlemu in hrabremu polku poklonilo tako dragoceno in domoljubno častno darilo.

Czapp m. p., fml.

Polkovni znak vojnega havbičnega polka št. 28.

Župan prečita sledeči dopis:

Vojni havbični polk št. 28 (stari F. K. R. 7) se izpopolnjuje v kronovinah Kranjske, Štajerske in Koroške! Njegovi vrli topničarji se lahko postavijo ponosno v vrsto vseh čet železnega zborra. Skoraj na vseh bojiščih je polk častno nastopal; kakor smo svoječasno v zmagovitem pohodu vdri v laško zemljo, stojimo zdaj kot zvesta straža, da ostanejo meje ljubljenih naših domačih dežel čiste od korakov izdajalca. Kamen tvorimo v zidu, ki varuje naše ljubljence.

V imenu Vaših vojakov, velenjenjen gospod župan, obetam, da se bomo držali in da smo vredni naših rojakov, naj že stoje na bojišču, ali če v trdem gospodarskem boju skrbje za naše ognjišče.

Dovolite, da poklonim v polkovem imenu polkovni znak v znamenju naše ljubezni do naših domačih dežel! Vašemu velerodju vdani

Ernst Umfahrer pl. Umführer l. r. podpolkovnik.

Vojna pošta 361, v avgustu 1917.

DAROVI:

I. Za prehrano ubožnih slojev: Mestna hranilnica v Ljubljani 5000 K; Kranjska hranilnica v Ljubljani 2000; neimenovan trgovec, kakor vsak mesec 500; neimenovan trgovec, kakor vsak mesec 100. — II. Za dnevna zavešča za ubožno šolsko mladino: Neimenovan trgovec kot božično darilo 500 K. — III. Za vdove in sirote padlih vojakov: Anton in Terezija Tonejec, kavarna Evropa, nastanitveno pristojbino 137 K; Milan Bogady, ravnatelj Ilirske banke 100; dr. Ferdinand Eger mesto venca stotniku Noču 50. — IV. Za mestne uboge: Alojzij Pogačnik mesto venca Murniku 20 K; neimenovan štabni častnik nastanitveno pristojbino 8. — V. Razno: Občinski svetovalec Julij Elbert kot božično darilo za deset ubožnih rodbin, katerih očetje so na fronti 200 K.

Draginjske doklade mestnim uslužbencem.

Župan naznani, da je deželni odbor potrdil najetje posojila v znesku 100.000 K, da se lahko izplačajo draginjske doklade mestnim uslužbencem. Ker do danes ni bilo mogoče izdelati tozadevni elaborat, je dal župan napraviti izkaz in bo v soboto ali ponedeljek izplačal draginjske doklade. Razdelil bo podpore tudi med vse druge uslužbenke tudi pri mestnih podjetjih.

Sprejem v domovinsko zvezo.

Za domovinsko pravico v Ljubljani je prosilo 112 oseb. 98 osebam se domovinska pravica podeli, 14 prošelj se odkloni, ker dotične osebe še ne prebivajo 10 let nepretrgoma v Ljubljani.

Fristojbinski namestek na mestno vodovodne naprave.

Obč. svetnik dr. Novak poroča o razsodbi c. kr. finančnega ministristva o prizivu mestne občine proti naročilu naknadne napovedi mestnih vodovodnih naprav v svrhu predpisa pristojbinskega namestka. Finančno ministristvo je priziv odklonilo. Predlaga, naj se vloži proti odloku finančnega ministristva priziv na pravno sodišče. Sprejeto.

Mestna aprovizacija.

Obč. svetnik dr. Triller poroča o stanju aprovizacije. Položaj se je bistveno popravil. Zupan in občinski svet imata žalostno zadoščenje, ker so se vresničile vse tiste stvari, na katere sta pravočasno opozarjala. Zmagal je avstrijski birokratizem.

Bistvo aprovizacije so premog, mast, krompir, mleko, poleg tega pa za spremstvo še petrolej, sladkor in za nameček še strah, da zmanjka moke in kruha. Da ni Ljubljana danes brez moke in kruha gre v prvi vrsti zahvala vzornemu delovanju kranjske podružnice vojničnega zavoda. Podružnici vojničnega zavoda zato s tega mesta izrekam iskreno zahvalo. (Priljubljanje.) Niti omenjeni podružnici niti mojemu osebnemu posredovanju na Dunaju se pa ni posrečilo dobiti moke za doječe matere, starčke in bolnike.

Poseči moram nekoliko nazaj in povedati v kratkem zgodovino najvažnejših in najakutnejših vprašanj.

Prvič krompir. Včasih se je s Kranjske izvažalo na tisoče vagonov krompirja. Že lani pa je bilo slabo, ko je bil krompir še prost. Letos je krompir pod zaporo in ni ga nič. Zupan je zahteval vsaj 600 vagonov krompirja za Ljubljano. Obetalo se je veliko, efekt pa je ves drugačen. Res je, da je bila letina letos slabša, in da je vojaštvo več potrebovalo. Vlada je dognala, da je v deželi 3260 vagonov krompirja nad lastno potrebo. Vojaštvu se je oddalo 400 vagonov proti povrnitvi, 200 vagonov se ga je porabilo za civilno prebivalstvo. Iz ostalega bi bilo tedaj za Ljubljano in drugod še dovolj krompirja. Centralna vlada je pa napravila nekaj, kar se mora označiti kot gorostasno neumnost. Določila je mnogo višjo ceno za repo in korenje kot pa za krompir. Kmet je raje prodal repo in korenje po 60 do 70 kron, krompir pa je porabil za krmo. Okrajna glavarstva so tožila, da ni nikjer nič krompirja. Nova ugotovitev po stanju z dne 5. novembra 1917 je dognala, da je v deželi mesto 2600 vagonov le še 180 vagonov krompirja. Deželna vlada je sedaj odredila zelo strogo revizijo krompirja. Zahtevala je 300 vagonov in sicer 214 za Ljubljano, ostanek naj dobi železnica in vojna zveza. Doslej smo dobili za Ljubljano z največjo težavo in najhujšim pritiskom 124 vagonov, tako da je Ljubljana za silo preskrbljena s krompirjem do srede januarja. Če več ne dobimo, bomo v zgodnji pomladi brez krompirja.

Nekateri ljudje so bili tako naivni, da so mislili, da bo naša dežela dobila nekaj od ogromnega italijanskega plena. Bili pa so takoj na mestu ogrski židje. Kranjska ni dobila ničesar.

Podobne težave so glede masti. Ogri ne puste izvažati masti. Ljubljana je dobila nekaj prečiščenšpeharjev, ki so pa bili čisto za nič in njih meso skoro neužitno. En vagon špeha je dobila kranjska aprovizacijska družba, pa so ga Ogri med potjo konfiscirali. Drugi vagon špeha je bil pokvarjen. Med Avstrijo in Ogrsko se bje čisto navadna gospodarska vojska. Na Dunaju so mi rekli, da najsovranejši nevtralec postopa z Avstrijo boljše kot Ogrska.

Fizola ne dobimo nič, pravijo, da ga še za seme ne bo. Jesprenja bomo dobili le malo, tako da ga bo prišlo na osebo le en četrt kilograma.

Najžalostnejše poglavje je pa mleko. Deželna vlada je skozi 4 mesece z vojaštvom organizirala preskrbo z mlekom, a danes ga ni čisto nič in celo dojenčki so brez mleka.

Ze od junija meseca naprej je župan vedno in vedno prosil, brzojavljaj itd., naj se Ljubljana pravočasno preskrbi s premogom. Vse ni nič pomagalo. Na Dunaju so določili za Ljubljano 140 ton premoga na dan počenši od 15. oktobra. Do danes bi tedaj morali dobiti 800 vagonov, prejeli smo pa le 173 vagonov, torej niti 30 odstotkov. To je prva dva meseca, kako bo pa naprej, si lahko predstavljate.

Ze maja meseca smo morali zapreti mestno plinarne. Po ponovnih prošnjah smo vendarle dobili 70 vagonov premoga, da smo septembra mogli zopet pričeti z obratom. Sedaj preti vnovič nevarnost. Če v najdoglednejšem času ne pride češki premog, bo plinar na vnovič ustavljena.

Da ni petroleja in sladkorja sem že omenil.

Veliko krivdo za današnje neznosne razmere nosijo razne centrale na Dunaju, ki so le zato tu, da se krvavo izkorišča prebivalstvo. Nek visok po veljnik na laški fronti je dejal, da se laške armade ne boji, boji se pa centrale za krmila na Dunaju.

Govoril sem odkrito, brezobzirno, ampak sine ira et studio. Javnosti sem moral to povedati, da ve iskati

krivce tam, kjer so. Zupan in mestna aprovizacija sta storila svoje. Naj se poklini faktorji uče iz napak, ki so se doslej godile in naj skušajo popraviti, kar se sploh popraviti še da.

Zupan: Grajati moram pri govorniku izraz, da je vlada napravila gorostasno »neumnost«, reči bi moral »nerodnost«.

Dr. Triller: Zapiše se pa le lahko.

Obnovitev in vpostavitve telefonskega omrežja v Ljubljani.

Obč. svetnik dr. Novak: Ljubljana je izločena iz vojnega ozemlja. Tri leta je mesto hudo trpelo, posebno promet, trgovina itd. Zato zasluži Ljubljana sedaj posebne pozornosti. Govornik vpraša župana, če je pripravljen storiti potrebne korake, da se v Ljubljani kar najhitreje obnovi in vpostavi telefonsko omrežje. Se vzame na zapisnik.

Nemški vojni listki pri električni železnici.

Obč. svetnik Smole vpraša župana, če mu je znano, da cestna električna železnica izdaja nekaj časa sem samo nemške vozne listke.

Zupan: Ukrenil bom potrebno in prihodnjič o tem poročal.

Obč. svetnik Likozar opozarja, da stoji v pogodbi električne železnice, da vozi tudi na dolenski kolodvor na 7½ minute; vozilo se je vsakih 15 minut, sedaj pa naenkrat vsakih 16 minut, tako da vsled tega nikdar ni nobene zveze. Prosi župana, naj o tem potrebnoukrene.

Nato župan zaključi javno sejo.

Tajna seja.

Česar Franc Jožefovo ustanovo dobe: Bončar Marija, Burgar Terezija, Cerar Fran, Franzl Josipina, Januš Franja, Jazbar Jakob, Jerin Valentin, Kajzelj Amalija, Kasch Fran, Kolar Anton, Rozman Marija, Pirnat Fran, Podkrajšek Anton, Puch Ludovik, Rihar Ivan, Salašin Anton, Terdan Ana, Turk Josip, Wildmann Franja, Zgur Matija.

Pomožna uradnica Antonija Kruhme se imenuje stalnim.

iz seje deželnega odbora kranjskega

dne 17. decembra 1917.

Dovolitev enkratnega dražinskega prispevka deželnim uslužbencem.

Vsem trajno nastavljenim deželnim uslužbencem in onim vpokojencem, ki so bili deželni dražinske doklade, se dovoli enkratni dražinski prispevek po analogiji tozadevne državne naredbe.

Ljudsko- in meščanskošolsko učiteljsko — enkratni dražinski prispevek.

Dodatno k sklepu z dne 15. decembra t. l. se soglasno sklene:

Deželni odbor vojvodine Kranjske sprejme prispevek iz državnih sredstev, ki se je dovolil v svrhu podelitve nabavnih prispevkov pripadnikom učiteljskega splošnih ljudskih in meščanskih šol v ta namen, da dovoli nabavne prispevke točno po smislu načel, ustanovljenih v sklepu poslanske zbornice z dne 13. novembra 1917, in da določi za priznanje prispevkov naslednji obrazec:

1. Vse na javnih ljudskih in meščanskih šolah stalno ali začasno nameščene učne osebe vseh vrst, ki so v vojaški službi, dalje umirovljene učne osebe oziroma učne osebe, ki živijo miloščno, kakor tudi vdove po učiteljih (bodisi da uživajo vdovsko pokojnino ali miloščno ali obenem oboje) prejmejo po 450 K. Ta temeljni znesek se zviša:

učiteljem, v katerih družino spada soproga, za znesek (družinska doklada) 150 K; učiteljicam, ki preživljajo otroke, za vsakega otroka (tudi posinovljenca, rejenca in pastorka) za znesek 120 K; samskim učiteljskim osebam za očeta, mater, vsakega brata, vsako sestro, če so ti svoji z dotično učiteljsko osebo v skupnem gospodarstvu in če je smatrati to učiteljsko osebo za družinskega vzdrževalca, in sicer za vsako tako osebo za znesek 150 kron; vdovam za v njih oskrbi stoječe učiteljske sirote za vsako tako siroto za znesek 120 kron.

(Pri teh se je ozirati le na lastne otroke umrlega učitelja).

Dalje se zviša nabavni prispevek (temeljni znesek) z ozirom na službeno dobo, in sicer pri službeni dobi dovršenih:

5 let za znesek 90 K
10 let za znesek 180 K
15 let za znesek 270 K

Pri umirovljenih učiteljskih osebah je za uvrstitve v predstojee stopnje merodajna njihova aktivna službena doba in pri učiteljskih vdovah aktivna službena doba umrlega soproga (učitelja).

2. Dve tretjini pod točko 1. označenega polnega temeljnega zneska 450 K, torej znesek 300 kron prejmejo:

učiteljski namestniki in namestnice ter pomožni učitelji in učiteljice, proti nagradi nameščene učiteljske osebe in sirote brez staršev, ki uživajo konkretno pokojnino (popolne sirote).

Ta znesek se zviša učiteljskim namestnikom in pomožnim učiteljem, kakor tudi proti nagradi nameščeni učiteljskim osebam z ozirom na družinsko stanje, in sicer:

za soprogo za znesek 100 K; za vsakega otroka, ki ga preživlja dotični učitelj (tudi posinovljenca, rejenca in pastorka) za znesek 80 K; samskim učiteljskim osebam za očeta, mater, vsakega brata, vsako sestro, če so ti svoji z dotično učiteljsko osebo v skupnem gospodarstvu in če je smatrati to učiteljsko osebo za družinskega vzdrževalca, in sicer za vsako tako osebo za znesek 100 kron.

Dalje se zviša nabavni prispevek (dve tretjini temeljnega zneska) z ozirom na službeno dobo in sicer pri službeni dobi dovršenih:

5 let za znesek 60 K;
10 let za znesek 120 K;
15 let za znesek 180 K.

Za odmero tega zviška nabavnega prispevka je pri popolnih sirotah merodajna službena doba umrlega očeta.

Ta sklep je razumeti v tem smislu, da predstavljajo nastavki obrazca le številke razmerja, ki se po končni izračumi lahko zvišajo oziroma znižajo.

To se naznači deželnemu šolskemu svetu s pristavkom, da deželni odbor v smislu deželnega reda nikakor ne smatra za potrebno, da bi se ta sklep predložil v Najvišje potrdjenje, in se za slučaj, da bi se to od strani vlade vendarle storilo, že vnaprej zavaruje zoper vsak preudic za v deželni ustavi za jamčene avtonomne pravice deželnega zastopa.

Nadalje se sklene, da se iz deželnih sredstev predujemoma takoj izplača v sklepu po 1. navedenim učnim osebam vsaki 300 kron, po 2. navedenim učnim osebam pa 200 kron proti svojedobnemu poročanju in pokritju iz državnega prispevka.

»Občinska uprava.«

»Občinska uprava«, glasilo »Kmetijske županske zveze« se podeželi s pričetkom leta 1918 in postane uradno glasilo deželnega odbora kranjskega pod imenom »Samouprava«. »Kmetijski županski zvezi« se prepusti v listu posebna rubrika.

Izdajanje lista ostane začasno v dosedanjem obsegu in so se stroški prelinirali v istem znesku, s katerim se je doslej podpirala »Občinska Uprava« iz deželnih sredstev.

Govedoreja. Spisal Rado Legvart, deželni mlekar in živinorejski nadzornik v Ljubljani. Ker je to knjigo spisal večak s temeljito teoretično podlago in dolgoletno praktično izkušnjo, je posebno za naše živinorejce velikega narodnogospodarskega pomena. Knjigo naj si omisli vsak slovenski živinorejec. Opremljena je z mnogimi slikami in tabelami in velja 3 K 40 vin. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Živinorejci, ki se ravna po navodilih te knjige, bodo dosegli najlepše uspehe, zato je tudi znesek, izdan za tako strokovno knjigo, najbolje naložen.

Slovarji slovenskega in nemškega jezika so med vojsko skoro vsi pošli in je med večimi slovarji na razpolago sedaj še temeljiti Wolf-Pieteršnikov Slovensko-nemški slovar v dveh obširnih zvezkih, ki velja broširan 16 K (vezan se sedaj ne dobi), dalje je na razpolago v istem obsegu tudi Wolf-Cigaletov nemško-slovenski del, ki velja 7 K in se dobi tudi samo broširan. — Oba slovarja sta na razpolago v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Opravična štev. U 510/17/5.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Litiji je razpravljalo danes v navzočnosti državnega pravdnštva opravitelja Petra Jereba in obtoženke Franciske Vidergar o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Francisko Vidergar, roj. Dolinšek, v Zahribu 1885, pristojno v Kanderse, posestnico v Zahribu št. 6, nek., zaradi prestopka draženja in prodaje zaseženih predmetov in je po predlogu obtožitelja, naj se kaznuje po zakonu, razsodilo tako: Obdolžena Franciska Vidergar je kriva: a) prest. draženja po § 20/1 ces. nar. z dne 24/3. 1917, št. 131 d. z., storjenega s tem, da je 15/10. 1917 v Kolovratu, izrabljajoč izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, prodala 2 mernika fižola po 1 K 60 h a kg in s tem zahtevala za potrebščino očitno čezmerno ceno. — b) Prest. po § 32/2 ces. nar. z dne 25/5. 1917, št. 235 d. z., storjenega s tem, da je s to prodajo nalašč odtujila zaseženo zalogo v 500 K ne presegaajoči vrednosti, in se obsodi po § 20/1 ces. nar. z dne 24/3. 1917, št. 131 d. z., z uporabo §§ 267, 260 b k. z. v 24 ur zapora, poostrenega z 1 trdim ležiščem, dalje v 50 K denarne kazni, za slučaj neizterljivosti v nadaljnjih 5 dni zapora in po § 389 k. p. r. v povračilo kaz. stroškov. Ta sodba se bo po pravomočnosti v smislu § 45 nav. naredbe na stroške obdolženke enkrat objavila v »Slovenec«.

C. kr. okrajno sodišče, odd. III., Litija, 15. novembra 1917.

Opravična štev. U 508/17/4.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Litiji je razpravljalo danes v navzočnosti državnega pravdnštva opravitelja in obtoženke Marije Lazar, roj. Lavrin, o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Marijo Lazar, roj. 1852 v Borju, prist. v Kolovrat, posestnico v Prevaljah št. 11, nek., zaradi prestopka draženja in po § 32/2 ces. nar. z dne 26/5. 1917, in je po predlogu obtožitelja, naj se kaznuje obdolžena, razsodilo tako: obdolžena Marija Lazar je kriva: a) prest. draženja po § 20/1 ces. naredbe z dne 24/3. 1917, št. 131 d. z., storjenega s tem, da je dne 15/10. 1917 v Prevaljah, izrabljajoč izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, pustila si za 6 mernikov fižola obljubiti 180 K, tedaj za potrebščino sprejela očitno čezmerno ceno. — b) prest. po § 32/2 ces. nar. z dne 26. V. 1917, št. 235 d. z., storjenega s tem, da je s to prodajo nalašč odtujila zaseženo zalogo fižola v 500 K ne presegaajoči vrednosti, in se obsodi po § 20/1 ces. naredbe z dne 24/3. 1917, št. 131 d. z., z uporabo §§ 267, 260 b k. z. v 3 dni zapora, poostrenega z 1 trdim ležiščem, dalje v denarno globo 150 K, za slučaj neizterljivosti v nadaljnjih 15 dni zapora in po § 389 k. p. r. v povračilo kaz. stroškov. Ta sodba se po pravomočnosti v smislu § 45/2 nav. naredbe na stroške obtožene enkrat objavi v »Slovenec«.

C. kr. okrajno sodišče, odd. III., Litija, 5. decembra 1917.

ZENITNA PONUDBA.

26letni računski podčastnik z večjo vsoto denarja, po poklicu trgovec, se želi seznaniti z gospodično ali mlado vdovo, katere ima večjo vsoto denarja ali pa že obstoječo trgovino s posestvom, v svrhu resne ženitve v začetku leta 1918. — Ponudbe s sliko in natančnim naslovom se prosijo do 1. januarja pod naslovom: Leopold Fiedler, k. u. k. Art. Zeug-Depot, Spratzern bei St. Pölten, Nieder-Österreich.

STEFAN LIPICER,

begunec iz Avč št. 38, ki stanuje v Dol. Novakih št. 19, p. Cerkno, Goriško,

Jože išče

svojega sina Jožeta Lipičer, orožniškega nostajenačelnika, 3272

NOV FRAK

in dobro ohranjeno

SALONSKO SUKNJO

oba s telovnikom, za srednjo postavu

PRODAM

v četrtke od 2 do 2¼ popoldne.

VL. VELUŠČEK, Stari trg št. 3, II. nad. prva vrata na levo. 3315

Kupim dobro ohranjeno

SANKE (RODL)

in

OTROŠKO POSTELJO.

Ponudbe na upravnitvo »Slovenca« pod št. 3318.

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke in delikatesne, vojaščine prost išče službe kot detajlist in engrosist ali podobno v mestu in na deželi za takoj. — Ponudbe pod »Vesten« na upravo lista. 3280

Kupim vsako množino novih in starih

svilenih odrezkov

po 20 K kg.

A. Landskroner,

Ljubljana,

Sv. Jakoba nabrežje 39. 3230

Delavci

dobe takoj stalno delo v strojljni tovarni

SAMSA & CO. v LJUBLJANI,

Metelkova ulica št. 4. 3326

Kurjač

izprašan in več strojnega kovaštva, dobi takoj službo v strojljni tovarni

SAMSA & CO. v LJUBLJANI,

Metelkova ulica št. 4. 3327

Kupim

precej močan samček VOZ, brez lestev, potem popoln PLUG (oralo) in BRANO, vse to je lahko novo ali tudi že rabljeno, vendar še v dobrem stanu. Potem kupim tudi 100 KOŠAR za pošiljanje sadija itd. Za naslov pove iz prijaznosti uprava »SLOVENCA« pod št. 3264. (Znamka!) 3264

Izgubile so se

v nedeljo zjutraj ob pol sedmih na potu od južnega kolodvora do »Figovca« iz sani: en angleški plaid, ena ženska halja in ena konjska odeja. — Odda naj se proti plačilu pri zdravniku dr. Mano Dereani v St. Vidu nad Ljubljano. 3314

Cunje,

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žakljevine, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni kupuje: E. Kotzbek, Kranj.

Kdor namerava prodati še kaj

kostanjevega lesa

3263

naj ga takoj ponudi tvrdki J. POGAČNIK LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

Sprejme se takoj

strojarski pomočnik

proti popolni oskrbi. Plača po dogovoru. FRANC BABNIK, ZGOR. KASELJ št. 35 3281 p. Devica Marija v Polju.

Hlapec

h konjem za lahko delo pri pošti, ::

25 do 40 let star, pošten, trezen se sprejme takoj. :: Tudi invalid s primerno poškodbo se sprejme. Naslov pove upravnitvo »Slovenca« pod št. 3259, ako znamka za odgovor. 3259

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino

tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Prodasta se:

1 stroj za žaganje in sekanje drv in

1 stroj samo za žaganje drv z bencin
skim motorjem.

Cena K 15.000, oziroma K 7500.

Vprašanja na »Poštni predal 47«, Ljub-
ljana. 3292

Kupim večje posestvo

z dobrimi travniki in gozdovi na južnem Šta-
jerskem (najraje v Savinski dolini) in prosim
ponudbe s podrobnim opisom. — Naslov pove
„Uprava Slovenca“ pod št. 2922.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir.
„rujavo mazilo“. Popolnoma brez duha,
ne maže. Poskusni lonček K 230 ve-
liki K 4 — porcija za rodbino K 11 — Za-
loga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri
zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in
suho sadje, smrekove storže, sploh vse de-
želne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske
sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako
množino po najvišjih cenah veletrgovina
Anton Kolenc, Celje. 1854 (1)

Nakup lesa!

Navedite skrajno ceno, naloženo na
želeniški postaji in rok oddaje!
Takošnje izplačilo proti duplikatom
tovarnih listov!Ponudite na metercent: **Kotanjev les** — **hmelj-
ske droge** (stare). — **brastov les** — **smrekovo
skorje** (lubje). — Na kubične metre: **Okrogel les**
smrekov, borov, hojev. — **Les na jame** (Grubenholz).
Vinko Vabić, vetržec, žalce, Južnoštajerska.

Vojno-posojilno zavarovanje

Opozarjamo slavno
občinstvo še sedaj na**vojno-
posojilno
zavarovanje****Nižje-avstrijske deželne zavarovalnice**Kranjska deželna podružnica
Ljubljana, Marije Terezije cesta 12.

Zlato

je sedaj za božične praznike najprimernejše darilo! Oglejte si mojo bogato zalogo
briljantnih prstanov, zapestnic, brož, uhanov, zlatih, srebrnih in niklajstih ur naj-
boljših znamk, in prepričan sem, da se Vam bode do-**padlo!**

Popravila in naročila na nova dela izvršim točno in ceno.

ALOJZIJ FUCHS, zlatar

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6.

Zahvala.

Za premile tolažilne dokaze sočutja ob nenadomestni izgubi prebлагega,
iskreno ljubljene in nepozabnega gospoda

Viljema Pfeifer

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo predobri naši prijateljici blag. gospej Adeli pl.
Davila, ki nam je z največjim samozatajevanjem pomagala pri izvrševanju
težavne samaritanske službe, blag. gospodu dr. Gallaschu za preskrbno zdrav-
ljenje tekom zadnjih mesecev in čč. oo. kapucinom za duhovno uteho.Globoko nas je ganilo dokazovanje ljubezni in spoštovanja od gg. državnih
poslancev Josipa Gostinčarja in dr. Lovro Pogačnika, ki sta ne glede na te-
žavno in naporno potovanje prihitela kot zastopnika S. L. S. in Jugoslovan-
skega kluba izkazat prebлагemu pokojniku zadnjo čast.Enaka prisrčna zahvala vsem, ki so spremili rajnega na njegovi poslednji
poti, osobito čč. duhovščini, gg. uradnikom, gg. častnikom, cenj. učiteljstvu
meščanske in ljudske šole s šolsko mladino, čisl. krškemu meščanstvu in oko-
ličanom, deputacijam meščanske garde, požarne brambe in podružnice c. kr.
kmetijske družbe na Vel. Trnu.

Zahvala vsem darovalcem krasnih vencev.

Zahvala domačim pevcem za ginjaivo premilo petje.

Zahvala sploh vsem, ki so častili spomin prebлагega.

V Krškem, 16. decembra 1917.

ZALUJOČI OSTALI.

Framydol je sredstvo za pomlaje-
vanje las, ki rdeče, sivele
in sive lase in brade za trajno temno pobar-
va. I steklenica s poštno vred K 2-70.**Rydyol**je rožnata voda, ki živo po-
rdeči blede lica. Učinek je ču-
dovit. I steklenica s poštno
vred K 2-45. Povzetje
35 vinarjev več. Naslov za naročila:JAN GRODICH, drožerija pri angeli,
Brno 643, Morava.

Za vsako množino semenske domače detelje

ima najboljšo porabo

FRANC POGAČNIK, LJUBLJANA,
Dunajska cesta št. 36. 3316

Jabolka

suho sadje vseh vrst, 3197
suhe gobe,
sode od vina, sadjevca in žganja,
steklenice in
zamaške.kupi vsako množino in prosi ponudbe
A. OSET, pošta GUSTANJ, KOROŠKO.

Darujte za dr. Krekov spomenik!

I. Wanek

krznar 2061

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

kupi vseh vrst

kože divjačine,lisic, kun itd. po naj-
višjih dnevnih cenah.Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem prete-
sujajočo vest, da je naša iskrenoljubljena sestra, svakinja in teta, gospa

Ana Kregar

posestnica in trgovka

v ponedeljek, dne 17. decembra ob 6. uri zvečer, po dolgem in mučnem trp-
ljenju, previdena s tolažili sv. vere bogu vdano preminula.Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 20. decembra ob 2.
uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 71 na pokopališče k sv. Križu,
kjer se polože zemski ostanki v lastni grobnici k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1917.

Anton Koman,
gostilničar.Angela Koman,
svakinja.Franc Koman,
v Ameriki,
brata.Vsi nečaki in nečakinje ter ostali
sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

BOŽIČ, krasni praznik požrtvovalne ljubezni je tu! Težki čas, ki po-
stavlja vsako posamezno življenje v službo za celokupnost, naj dá tudi naši ljubezni
in darežljivosti pravo smer.Naše veselje in naša žalost je tesno spojena z usodo domovine. Srečo in
bodočnost naših otrok pa zagotovi sijajni uspeh

VII. vojnega posojila

Le-to naj premisli vsakdo pri izbiranju

božičnih daril

Na božični dan izpolnimo svojo dolžnost napram domovini, poskrbimo za
svoje drage

z zavarovanjem na vojno posojilo.

Da zagotovite svojim otrokom brez vsakega daljnjega plačevanja stroške
za učenje ali oskrbo, plačate enkrat za vselej za vsakih K 100— nominala VII. voj-
nega posojila

za zavarovanje na 10 let	K 59-13
» » » 12 »	» 53-73
» » » 15 »	» 46-34
» » » 16 »	» 43-76
» » » 18 »	» 39-71
» » » 20 »	» 35-67

To je pač najboljšo in najumestnejše darilo, ki ga more zamisliti požrtvo-
valnost in skrb za bodočnost.Časi so resni in veliki! Dnevi odločitve se bližajo. Skozi oblake težke
sedanjosti se blišči toli zaželeni mir! Naj prinese božični dnevi vsem srečo in
blagostanje, naj užgo v srcih otrok, za katerih bodočnost in svoboda se bojujemo,
ljubezen do domovine za vse čase!**C. KR. AVSTRIJSKI VOJAŠKI ZAKLAD ZA VDOVE
::: IN SIROTE, ZAVAROVALNI ODDELEK. :::**Zavarovanja se sklepajo na temelju pogodbe pri c. kr. priv. življenski
zavarovalnici AVSTRIJSKI FENIKS na Dunaju.Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo: deželna poslovalnica c. kr. avstr.
vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo na-
brežje 1, vse okrajne poslovalnice in njihpooblaščenici.

Na pismo zahtevo Vas obišče pooblaščen zastopnik našega zavoda.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.